

**Správa o hodnotení plnenia
pravidiel rozpočtovej
zodpovednosti a pravidiel
rozpočtovej transparentnosti za
rok 2014**

august 2015

© Kancelária Rady pre rozpočtovú zodpovednosť, 2015

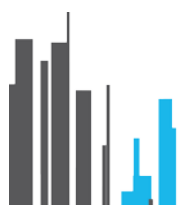
Táto správa prezentuje oficiálne stanoviská Rady pre rozpočtovú zodpovednosť v súlade s jej mandátom stanoveným v zákone č. 493/2011 Z.z. o rozpočtovej zodpovednosti.

Táto publikácia je dostupná na internetovej stránke RRZ (<http://www.rozpoctovarada.sk>).

Copyright ©

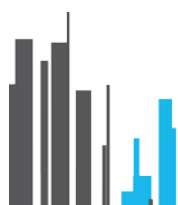
Kancelária Rady pre rozpočtovú zodpovednosť rešpektuje všetky práva tretích strán, najmä práva chránené autorským právom (informácie alebo údaje, štylistika a znenie textov do tej miery ak majú individuálny charakter). Publikácie Kancelárie RRZ s odkazom na autorské práva (©Kancelária Rady pre rozpočtovú zodpovednosť, Kancelária RRZ, Secretariat of the Council for Budget Responsibility/Secretariat of the CBR, Slovakia/year, alebo podobne) smú byť použité (reprodukované, odkaz na internete, a pod.) len za podmienky, že bude správne uvedený zdroj. Všeobecné informácie a údaje publikované bez odkazu na autorské práva smú byť publikované bez uvedenia zdroja. Pokiaľ sú informácie a údaje jednoznačne získané zo zdrojov tretích strán, používateľ takýchto informácií a údajov je povinný rešpektovať existujúce práva, prípadne je povinný si získať povolenie na použitie samostatne.

Pripomienky alebo komentáre k správe sú vítané na e-mailovej adrese sekretariat@rrz.sk.

Obsah

Zhrnutie	5
1 Prehľad rozpočtových pravidiel týkajúcich sa Slovenska	8
2 Plnenie pravidiel rozpočtovej zodpovednosti	10
2.1 Limit dlhu verejnej správy	10
2.2 Osobitné ustanovenia pre územnú samosprávu	15
2.3 Ukazovateľ dlhodobej udržateľnosti a limit verejných výdavkov	19
3 Plnenie pravidiel rozpočtovej transparentnosti	20
3.1 Výbory	20
3.2 Zverejňovanie údajov	20
Referencie	26
Príloha 1 – Prehľad plnenia pravidiel rozpočtovej zodpovednosti a transparentnosti	27
Príloha 2 – Prehľad zmien v prognózach hrubého dlhu VS	31
Príloha 3 – Vývoj dlhu v rokoch 2010 až 2018	32
Príloha 4 – Výpočet tempa rastu zákonom definovaných výdavkov	36
Príloha 5 – Odpovede k dodatočným úlohám samosprávy bez dostatočného finančného krytia	38
Príloha 6 – Informácia o plnení numerických fiškálnych pravidiel samosprávou	41

Zoznam boxov, tabuliek, schém a grafov

Box 1: Novela zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy	9
Box 2: Poskytovanie návratných finančných výpomocí samosprávam	16
Box 3: Zvýšenie transparentnosti schvaľovania rozpočtu v parlamente	21
Box 4: Odporúčania RRZ na zvýšenie transparentnosti rozpočtu verejnej správy	23
Box 5: Odporúčania RRZ na zvýšenie transparentnosti Súhrnnej výročnej správy	25
Box 6: Vývoj dlhu očisteného o jednorazové vplyvy	35
Tab 1: Vybrané rezervy rozpočtu v roku 2014	13
Tab 2: Porovnanie upravených výdavkov rozpočtu	14
Tab 3: Prehľad poskytnutých návratných finančných výpomocí od roku 2005	16
Tab 4: Vypracovanie makroekonomických a daňových prognóz Výbormi v roku 2013	20
Tab 5: Plnenie pravidiel rozpočtovej zodpovednosti	27
Tab 6: Plnenie pravidiel rozpočtovej transparentnosti	29
Tab 7: Vývoj dlhu medzi rokmi 2010 až 2018	32
Tab 8: Zmeny v hotovosti bez vplyvu na čisté bohatstvo	33
Tab 9: Prehľad vývoja dlhu do roku 2018	34
Tab 10: Úprava tempa rastu výdavkov o ďalšie faktory	37
Tab 11: Vyhodnotenie pravidiel pre VÚC a medziročné porovnanie dlhu	42
Tab 12: Obce podľa pomeru dlhu a pomeru pokuty k príjmom	43
Tab 13: Vyhodnotenie pravidiel pre obce	44
Schéma 1: Prehľad rozpočtových pravidiel týkajúcich sa SR	8
Schéma 2: Prognóza dlhu v jednotlivých fázach rozpočtového procesu	31
Graf 1: Vývoj dlhu a ústavné hranice	11
Graf 2: Medziročná zmena dlhu	11
Graf 3: Počty obcí podľa pomeru ich dlhu k príjmom	18
Graf 4: Podiely jednotlivých dlhových pásiem na celkovom dlhu	18
Graf 5: Obce nespĺňajúce limity § 17 zákona č. 583/2004	18
Graf 6: Vývoj hrubého dlhu verejnej správy v rokoch 2010-2018	35
Graf 7: Vývoj čistého dlhu verejnej správy v rokoch 2010-2018	35

Zhrnutie

Správa o hodnotení plnenia pravidiel rozpočtovej zodpovednosti a rozpočtovej transparentnosti každoročne do 31. augusta posudzuje plnenie pravidiel vyplývajúcich z ústavného zákona o rozpočtovej zodpovednosti¹ za predchádzajúci rok. Okrem vyhodnotenia najdôležitejšieho pravidla – ústavného limitu na dlh, prináša pohľad na ďalšie zákonom stanovené povinnosti, najmä v oblasti poskytovania a zverejňovania údajov a financovania kompetencií samospráv.

Eurostat zverejňuje výšku dlhu verejnej správy dvakrát ročne. V apríli 2014 oznámil, že dlh Slovenska ku koncu roka 2013 dosiahol úroveň 55,4 % HDP, čím sa prekročila tretia hranica definovaná ústavným zákonom (55 % HDP). Vplyvom prechodu na metodiku ESA₂₀₁₀ došlo v októbri k zníženiu dlhu na úroveň 54,6 % HDP, čím dlh klesol do druhého sankčného pásma (53-55 %). Okrem sankcií viažucich sa k druhému pásmu (predstaviť opatrenia na zníženie dlhu, zmrazenie plátov členov vlády), tak bola vláda povinná rešpektovať dočasne aj sankcie tretieho pásma (viazanie výdavkov rozpočtu, neposkytovať dotácie z rezervy vlády a predsedu vlády, predložiť rozpočet s nerastúcimi výdavkami). Samosprávy sa znížením dlhu do druhého pásma vyhli povinnosti zostavovať rozpočet na rok 2015 so zmrazenými výdavkami. V porovnaní s rokom 2013 sa v roku 2014 úroveň dlhu znížila o 1 % HDP a dosiahla 53,6 % HDP.

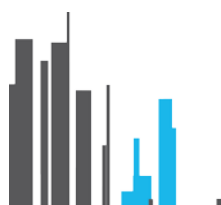
V rámci dodržiavania požiadaviek ústavného zákona Ministerstvo financií SR viazalo od 16. mája 2014 sumu 305 mil. eur, čo zodpovedá 3 % výdavkom štátneho rozpočtu podľa stanovenej definície, pozastavilo sa čerpanie rezerv a platy členov vlády boli zmrazené. Vláda predložila národnej rade návrh rozpočtu na roky 2015-2017, ktorý uvažoval v rokoch 2016 a 2017 s nominálnym rastom výdavkov oproti schválenému rozpočtu na rok 2014 aj napriek tomu, že v tom čase ešte bola povinná dodržiavať sankcie tretieho pásma. Po zohľadnení vplyvu prechodu na metodiku ESA₂₀₁₀² bolo pravidlo splnené len v roku 2015, v ďalších rokoch výdavky medziročne rástli. Navyše, v rozpočte na rok 2014 boli upravené príjmy z DPH bez toho, aby boli posúdené nezávislým Výborom pre daňové prognózy. Aj keď vytvorenie rezervy na strane výdavkov zabezpečilo nulový vplyv na saldo rozpočtu, zvýšila sa tým základňa pre výpočet povolených výdavkov podľa ústavného zákona, čím sa vytvoril priestor na to, aby sa v menšej miere znižovali ostatné výdavky. Po znížení dlhu do druhého pásma povinnosť predložiť rozpočet s nerastúcimi výdavkami prestala platiť. Vláda dňa 20. novembra 2014 schválila materiál, v ktorom zdôvodnila výšku dlhu a predstavila opatrenia na jeho zníženie. Materiál bol následne prerokovaný národnou radou. Deklarované opatrenia boli zahrnuté v rozpočte na roky 2015 - 2017, na základe ktorého by mal dlh klesnúť do roku 2017 na úroveň 51 % HDP. V apríli 2015 vláda predstavila nové strednodobé ciele, ktoré mierne zvýšili prognózu dlhu do roku 2017, najmä ako dôsledok vyšších nominálnych fiškálnych cieľov v rokoch 2015-2017. V horizonte do roku 2018 očakáva pokles dlhu na úroveň 49,5 % HDP, čo je stále prvé sankčné pásmo³.

Na medziročný pokles dlhu v roku 2014 a ďalší očakávaný pokles v roku 2015 mali významný vplyv jednorazové opatrenia. Ide najmä o príjmy z privatizácie, príjmy zo súkromných dôchodkových fondov, dividendy zo štátnych podnikov nad rámec bežného zisku a využívanie hotovostnej rezervy štátu. Z pohľadu čistého bohatstva Slovenska nedošlo k zlepšeniu, nakoľko pokles dlhu bol financovaný poklesom aktív verejného sektora. V horizonte

¹ Zákon č. 493/2011 Z.z. o rozpočtovej zodpovednosti.

² Išlo o metodickú úpravu mimo kontroly vlády.

³ Od roku 2018 sankčné hranice klesajú o 1 p.b. ročne.

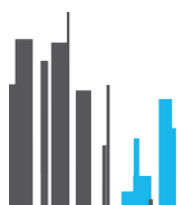

rokov 2011 až 2014 prispeli jednorazové vplyvy ku zníženiu dlhu celkom vo výške 2,1 % HDP, v roku 2015 sa odhaduje ich dodatočný príspevok 1,8 % HDP. Bez jednorazových vplyvov by výška dlhu presiahla hranicu 55 % HDP. Z pohľadu požiadaviek ústavného zákona a udržateľnosti vývoja dlhu preto **RRZ vníma negatívne, že od prekročenia prvého sankčného pásma v roku 2012 sa zatiaľ nepodarilo prijať také opatrenia, ktoré by viedli ku znižovaniu dlhu mimo sankčných pásiem.**

V prípade pravidiel týkajúcich sa samospráv sa sledujú tri oblasti: 1/ či štát finančne kryl straty samospráv; 2/ či došlo k presunutiu nových úloh a kompetencií na samosprávy bez finančného krytia a 3/ výška dlhu samospráv. Rada konštatuje, že **štát finančne nekryl straty samospráv. Na druhej strane, štát selektívne zlepšuje hospodárenie vybraných samospráv poskytovaním úverov (návrtných finančných výpomocí) za veľmi výhodných podmienok (neúročené, bez zabezpečenia).** Z pohľadu dodržiavania pravidiel je potrebné skúmať najmä tie transakcie, ktoré výrazným spôsobom zlepšia hospodárenie samospráv a predchádzajú tak vzniku platobnej neschopnosti samospráv. V roku 2014 boli poskytnuté výhodné úvery mestu Košice a Bratislava. V prípade mesta Žilina došlo k odpusteniu časti úveru, čím sa zadlženie mesta dostalo pod hranicu 60 % s ktorou sú od roku 2015 spojené sankcie. Zároveň bola splatnosť výpomoci odložená do roku 2016. Pri hodnotení dostatočného finančného krytia nových úloh samospráv RRZ vychádza z podkladov získaných od ministerstva financií a predstaviteľov samospráv. **Na rozdiel od ministerstva financií samosprávy uviedli v stanovisku nekryté výdavky vo viacerých oblastiach (sociálne služby, aktivačné práce, školstvo, nárast administratívy).** Objektívne vyhodnotenie vplyvu presunutých kompetencií na rozpočty samospráv nie je v súčasnosti možné kvôli chýbajúcemu celkovému auditu kompetencií a ich krytia zo strany štátu. Ustanovenie zákona týkajúce sa sankcií pri prekročení limitu dlhu samospráv bude prvýkrát hodnotené v roku 2016 po zverejnení výsledkov za rok 2015.

Na rozdiel od limitu na dlh verejnej správy sú dôležitým operatívnym a zároveň proticyklickým nástrojom riadenia rozpočtu výdavkové limity. V čase silného ekonomického rastu vedú k rýchlejšiemu znižovaniu deficitu rozpočtu a naopak v čase ekonomického spomalenia alebo recesie vytvárajú priestor pre fiškálnu expanziu. Ich zavedenie, aj keď bez konkrétneho termínu, predpokladá ústavný zákon. V porovnaní so správou RRZ z augusta 2014 sa situácia nezmenila, **legislatívny rámec určujúci postup pri ich výpočte nebol zatiaľ predstavený.** Napriek pôvodnému zámeru ministerstva financií pokračovať v diskusii o podobe výdavkových limitov nedošlo v tejto oblasti k pokroku. Ministerstvo financií argumentuje, že limit verejných výdavkov zavedený do národnej legislatívy v rámci implementácie pravidla o vyrovnanom rozpočte zo Zmluvy o stabilite, koordinácii a správe v Hospodárskej a menovej únii s účinnosťou od 1. januára 2014 oslabil nevyhnutnosť zavádzať výdavkové limity ako permanentný nástroj riadenia rozpočtu. S ich zavedením v najbližšej dobe preto už neuvažuje. Podľa názoru RRZ existujúci limit výdavkov nespĺňa charakteristiku takéhoto fiškálneho pravidla z viacerých dôvodov: 1/ ide o dočasné pravidlo; 2/ rozhoduje o ňom vláda na návrh ministerstva financií; 3/ pri nedodržaní limitu nie sú žiadne sankcie; 4/ definícia limitu výdavkov je na jednej strane príliš široká (zahŕňa aj položky mimo kontroly vlády), na druhej strane nezahŕňa napríklad daňové výdavky. Vo vzťahu k nedostatočným trvalým opatreniam na zníženie dlhu mimo sankčných pásiem limitu dlhu by práve funkčný nástroj limitu výdavkov prispel k rýchlejšej konsolidácii rozpočtu a stabilizácii dlhu na nižších úrovniach.

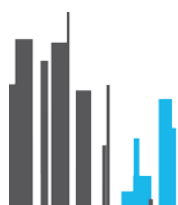
V Rozpočte verejnej správy na roky 2015 až 2017 **došlo k miernemu zlepšeniu vo zverejňovaní požadovaných informácií.** Rozšíril sa monitoring podmienených záväzkov aj na Národnú radu

SR a implicitné záväzky zahrňujú už aj náklady na likvidáciu jadrových zariadení. Prístup ku kvantifikácii daňových výdavkov je zdokumentovaný v samostatnom manuáli. V rozpočte **naďalej absentuje analytický pohľad na hospodárenie štátnych podnikov a podnikov s majetkovou účasťou FNM**, ktorý by výrazne prispel k zvýšeniu transparentnosti rozpočtu. Podobne ako v správe RRZ z augusta 2014 odporúča rozšíriť monitoring podmienených záväzkov aj na úroveň samospráv. Z pohľadu efektívneho uplatnenia ústavného zákona je **významným nedostatkom nerozpočtovanie niektorých príjmov a výdavkov** (najmä na mimorozpočtových účtoch). Údaje prezentované v konsolidovanej bilancii za rozpočet nie sú porovnateľné s historickými údajmi, čím stráca táto bilancia informačnú hodnotu. Nerozpočtovanie niektorých výdavkov má tiež vplyv na úroveň konsolidovaných výdavkov verejnej správy pri uplatnení sankcií ústavného zákona.

V roku 2014 bola publikovaná Súhrnná výročná správa Slovenskej republiky za rok 2013. Oproti predošlej správe za rok 2012 **došlo opätovne k výraznému rozšíreniu poskytovaných údajov a informácií**. Správa prvýkrát obsahuje detailnejšiu informáciu o hospodárení najvýznamnejších štátnych podnikov. Nad rámec požiadaviek zákona obsahuje aj vyčíslenie štruktúrného salda a čistého dlhu. Správa sa tiež detailne venuje vyčísleniu čistého bohatstva. Rada odporúča pokračovať v zlepšovaní metodológie vyčíslenia čistého bohatstva a pokúsiť sa rozšíriť záber aj na ťažšie kvantifikovateľné iné aktíva (napr. prírodné bohatstvo, zdaňovacia kapacita) a pasíva (napr. ekologický dlh, záväzky voči EÚ). Z pohľadu ďalšej analýzy vplyvov opatrení vlády na čisté bohatstvo je potrebné vytvoriť technické predpoklady pre zber údajov a v spolupráci s RRZ definovať metodiku previazania zmeny čistého bohatstva so saldom rozpočtu. Správa obsahuje konsolidovanú bilanciu verejnej správy, pre úplnosť a prehľadnosť by však bolo dobré pri bilanciách jednotlivých zložiek rozpočtu uvádzať aj porovnanie s rozpočtom.

Od účinnosti ústavného zákona došlo k výraznému zlepšeniu vo zverejňovaní informácií o verejných financiách. Rada vníma pozitívne, že dokumenty k rozpočtu verejnej správy a súhrnné výročné správy reagujú na pripomienky a odporúčania rady. Na druhej strane sa ukazuje, že **okrem samotného zlepšovania obsahu dokumentov je z hľadiska transparentnosti dôležitý aj proces tvorby a schvaľovania dokumentov**. Negatívnym príkladom bol proces schvaľovania Rozpočtu verejnej správy na roky 2015 až 2017 v parlamente. Napriek tomu, že ciele vlády sú definované na úrovni celej verejnej správy v metodike ESA2010 a návrh rozpočtu je zostavovaný na obdobie najbližších troch rokov, zmeny predložené a schválené v parlamente sa sústredili len na hotovostný štátny rozpočet na najbližší rok. Znamená to, že bez dodatočných informácií od ministerstva financií nebolo možné vyhodnotiť vplyvy na roky 2015 až 2017 v metodike ESA2010. Ďalším negatívom rozpočtu bolo opätovné navýšenie rozpočtovaných daňových príjmov nad rámec prognózy schválenej Výborom pre daňové prognózy. Podľa názoru RRZ by úprava rozpočtového procesu prispela k zvýšeniu jeho transparentnosti. V prvom rade by bolo potrebné opustiť historicky zažitý spôsob schvaľovania hotovostného štátneho rozpočtu a schvaľovať rozpočet verejnej správy v metodike ESA2010 s premietnutím zmien na všetky tri rozpočtové roky. Rovnako, nezávislé posudzovanie makroekonomických a daňových prognóz by malo byť podmienkou ich zapracovania do zmien v parlamente, čím by sa predišlo arbitrárnemu navyšovaniu príjmov rozpočtu. Jedným z dôsledkov navyšovania príjmov a výdavkov v rozpočte môže byť aj obchádzanie fiškálnych pravidiel a sankcií vyplývajúcich z možného porušenia týchto pravidiel. V neposlednom rade by sa mali všetky dokumenty týkajúce sa rozpočtu zverejniť do 30 dní po schválení parlamentom, podobne ako sa to vyžaduje od ostatných subjektov verejnej správy.

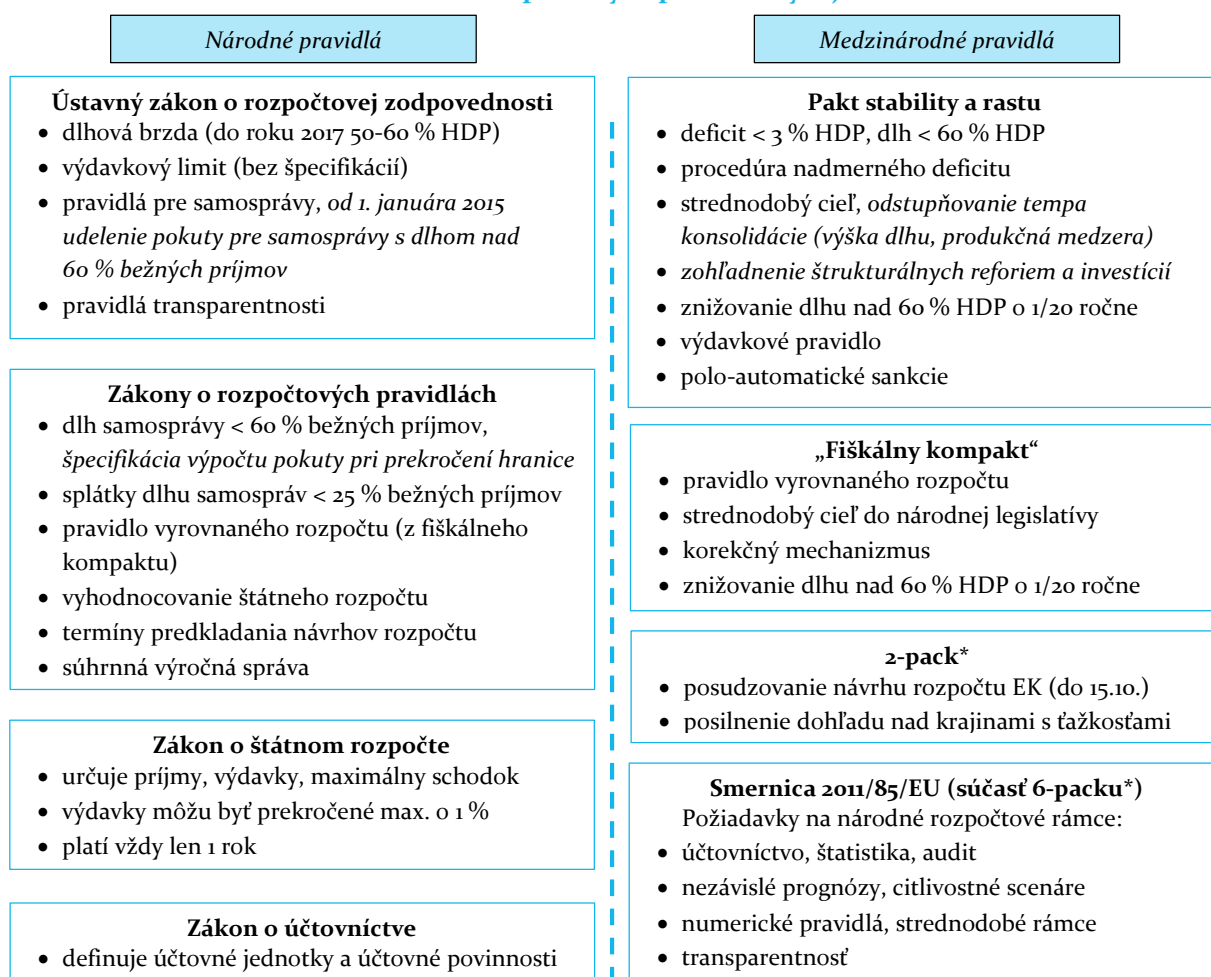

1 Prehľad rozpočtových pravidiel týkajúcich sa Slovenska

Slovenská republika v súčasnosti funguje v priestore štandardných fiškálnych pravidiel definovaných národnou legislatívou a legislatívou Európskej únie. Napriek rozdielnym prístupom k definícii pravidiel, ich spoločným cieľom je predovšetkým zamedziť vládám vytvárať vysoké deficity vedúce k neudržateľným úrovňam verejného dlhu, zvýšiť kredibilitu rozpočtového procesu a znížiť informačnú asymetriu prostredníctvom zverejňovania relevantných ukazovateľov.

Ústavný zákon o rozpočtovej zodpovednosti, ktorého pravidlá sú predmetom hodnotenia tejto správy, nie je jediným zdrojom fiškálnych pravidiel uplatňovaných na Slovensku. Nemenej dôležité sú pravidlá určené štandardnou legislatívou: rozpočtové pravidlá verejnej správy, územnej samosprávy a zákon o štátnom rozpočte. Okrem týchto pravidiel definovaných na národnej úrovni sa na Slovensko vzťahujú aj pravidlá európskeho spoločenstva vyplývajúce z medzinárodných zmlúv (prehľad je uvedený v schéme 1).

Schéma 1: Prehľad rozpočtových pravidiel týkajúcich sa SR

Pozn.: kurzívou sú vyznačené zmeny v pravidlách porovnaní s tými, ktoré platili pri zostavovaní správy RRZ z augusta 2014
* 2-pack a 6-pack pozostávajú zo siedmich nariadení a jednej smernice prijatej v Európskej únii s cieľom zlepšiť fiškálny dohľad, dohľad nad makroekonomickými politikami na európskej úrovni a definovať pravidlá pre krajiny s finančnými ťažkosťami. Zdroj: RRZ

Oproti správe RRZ⁴ z augusta 2014 došlo v národných pravidlách k zmene len pri prekročení hranice dlhu samospráv vo výške 60 % bežných príjmov predchádzajúceho roka. Od 1. januára 2015 nadobudlo účinnosť ustanovenie zákona o rozpočtovej zodpovednosti, na základe ktorého sa obciam a vyšším územným celkom prekračujúcim túto hranicu udelí pokuta vo výške 5 % z rozdielu medzi celkovou výškou dlhu a hranice 60 %. Novela zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy účinná od 1. augusta 2015 (s prvým hodnotením v roku 2016) spresnila spôsob výpočtu pokuty v troch oblastiach. Upravila sa základňa pre výpočet pokuty, pričom do sumy dlhu sa nezapočítavajú záväzky z prijatia návratných zdrojov financovania na splácanie záväzkov v rámci nútenej správy. Pri opakovanom prekročení hranice sa pokuta udelí, len ak došlo k medziročnému zvýšeniu jeho podielu (5 % z medziročného zvýšenia). Súčasne sa stanovila minimálna výška pokuty.

RRZ v rámci pripomienkového konania⁵ k uvedenej novele zákona nesúhlasila s tým, aby sa pri opakovanom prekročení hranice 60 % udelila pokuta len vtedy, ak pomer dlhu k bežným príjmom medziročne narástol (podrobné zdôvodnenie je uvedené v boxe č. 1). Túto pripomienku ministerstvo financií akceptovalo. Napriek tomu pozmeňujúcim návrhom⁶ došlo v národnej rade k opätovnému zapracovaniu a schváleniu tohto ustanovenia.

Box 1: Novela zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy

RRZ zásadne nesúhlasila s tým, aby sa pri opakovanom prekročení hranice pomer dlhu k bežným príjmom predchádzajúceho roka vo výške 60 % udelila pokuta samosprávam len vtedy, ak sa tento pomer medziročne zvýšil.

Podľa názoru RRZ zámerom ústavného zákona, ktorý numericky definuje výšku pokuty, je, aby dlh príslušnej samosprávy klesol pod zákonom definovanú hodnotu 60 % bežných príjmov. Z toho dôvodu by pokuta mala byť udelená vždy, keď sa zistí prekročenie danej hranice bez ohľadu na to, akým smerom sa dlh vyvíja. Výpočet výšky pokuty zohľadňuje to, že pokuta sa znižuje spolu s poklesom dlhu danej samosprávy k hranici 60 % bežných príjmov. Je teda priamo úmerná miere prekročenia stanovenej hranice.

Keďže výška dlhu sa zisťuje vždy ku koncu daného roka, obdobie jedného roka je dostatočne dlhé na vykonanie nápravných opatrení. Opakované posúdenie a prípadné udelenie pokuty by malo odzrkadľovať mieru úspešnosti danej samosprávy v znižovaní dlhu, čo je zabezpečené spôsobom výpočtu definovanom v ústavnom zákone.

Schválené podmienky opakovaného udelenia pokuty môžu viesť k takej situácii, že dlhodobá nečinnosť samosprávy (ktorá sa prejaví neznížením úrovne dlhu) nepovedie k žiadnej finančnej sankcii.

⁴ [Správa o hodnotení plnenia pravidiel rozpočtovej zodpovednosti a transparentnosti.](#)

⁵ [Pripomienkové konanie](#) k návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

⁶ Išlo o [pozmeňujúci návrh](#) predložený Výborom NR SR pre financie a rozpočet.

2 Plnenie pravidiel rozpočtovej zodpovednosti

Podľa zákona o rozpočtovej zodpovednosti sú pravidlá rozpočtovej zodpovednosti tvorené číselným pravidlom o výške hrubého dlhu verejnej správy (článok 5 a súvisiace prechodné ustanovenia v článkoch 11 až 13), osobitnými pravidlami pre územnú samosprávu (článok 6), ukazovateľom dlhodobej udržateľnosti a limitom na verejné výdavky (článok 7).

2.1 Limit dlhu verejnej správy

Skutočnú úroveň dlhu ku koncu predchádzajúceho roka zverejňuje Eurostat vždy dvakrát ročne: v apríli a októbri. Keďže správa RRZ z augusta 2014, vzhľadom na termín jej prípravy, zachytávala iba aprílové zverejnenie výšky dlhu ku koncu roku 2013, súčasťou tejto správy je aktualizácia vyhodnotenia na základe októbrového zverejnenia. Aktualizácia je potrebná aj z toho dôvodu, že sankčné mechanizmy ústavného zákona obsahujú opatrenia, ktoré je možné vyhodnotiť len s dlhším časovým odstupom. Správa takisto obsahuje predbežné hodnotenie dlhu ku koncu roku 2014 vychádzajúce zo zverejnenia jeho výšky v apríli 2015. RRZ popri vyjadrení názoru na to, či boli splnené požiadavky definované zákonom, posudzuje aj účinky sankcií, t.j. či viedli k zamýšľaným zmenám vo verejných financiách.

Aktualizácia vyhodnotenia za rok 2013

V apríli 2014 Eurostat zverejnil, že hrubý dlh verejnej správy v pomere k HDP dosiahol ku koncu roku 2013 úroveň 55,4 %, čo znamenalo prekročenie tretej hranice definovanej ústavným zákonom vo výške 55 % HDP⁷. **V októbri 2014 sa najmä vplyvom prechodu na metodiku ESA2010⁸ pomer hrubého dlhu k HDP znížil na 54,6 %, čo znamenalo, že prekročená bola len druhá hranica vo výške 53 % HDP. Táto zmena spôsobila, že niektoré sankcie spojené s prekročením tretej hranice dlhu sa uplatnili len dočasne v období medzi májom a októbrom a niektoré sa neuplatnili vôbec.**

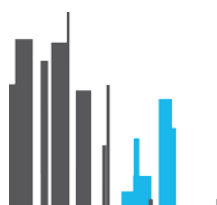
Prekročenie tretej⁹ hranice dlhu je spojené s nasledovnými sankciami:

- *povinnosť vlády predložiť na rokovanie národnej rady návrh opatrení, ktorý zabezpečí zníženie dlhu. Zákon nestanovuje termín predloženia tohto návrhu.*

⁷ K prekročeniu hranice 55 % HDP prispelo aj rozhodnutie Eurostatu o zaradení transakcie spojené s predajom núdzových zásob ropy novovytvorenému subjektu klasifikovaného mimo sektora verejnej správy do hrubého dlhu (vo výške 0,6 % HDP).

⁸ Príspevok novej metodiky k poklesu dlhu v roku 2013 dosiahol približne 0,6 perc. bodu. Viac informácií v materiáli RRZ: [Hodnotenie Návrhu rozpočtu verejnej správy na roky 2015 až 2017](#), príloha č. 4.

⁹ Pri prekročení tretej hranice dlhu vo výške 55 % HDP sa okrem sankcií špecifických pre túto hranicu (viazanie výdavkov štátneho rozpočtu, nečerpanie rezerv, nerastúce výdavky vo vládnom návrhu rozpočtu verejnej správy a v rozpočtoch samospráv) uplatňujú aj sankcie spojené s prekročením druhej hranice dlhu vo výške 53 % HDP (predloženie návrhu opatrení na rokovanie národnej rady, zmrazenie platov členov vlády).

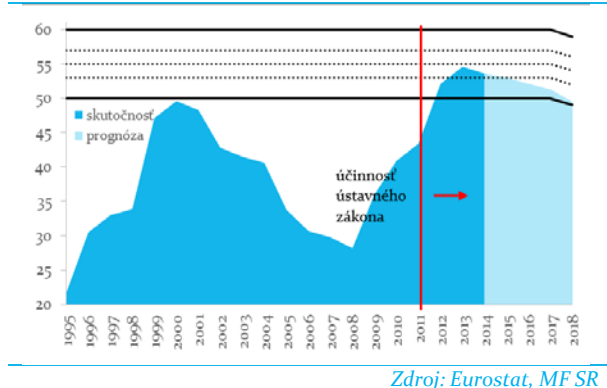

Dňa 20. novembra 2014 vláda schválila na svojom zasadnutí materiál s názvom „Zdôvodnenie výšky dlhu a návrh opatrení na jeho zníženie“¹⁰. Následne bol predložený na rokovanie národnej rady, ktorá ho 12. decembra 2014 zobrala na vedomie. **Táto požiadavka bola splnená.**

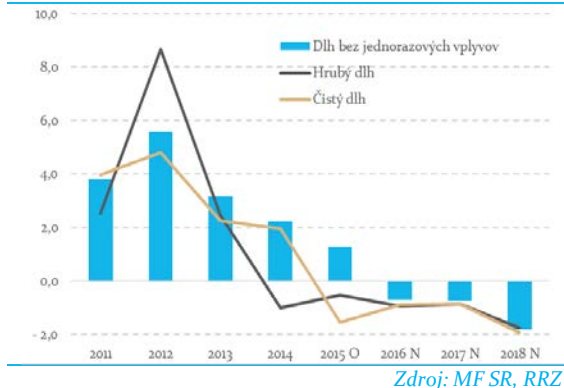
Vláda v materiáli vysvetlila príčiny medziročného nárastu dlhu a uviedla opatrenia, ktoré by podľa jej prognózy mali viesť k poklesu pomeru dlhu na HDP na úroveň 51 % do roku 2017. Ide najmä o opatrenia zapracované v schválenom Rozpočte verejnej správy na roky 2015 až 2017¹¹ (napríklad ponechanie základnej sadzby DPH na úrovni 20 %, zvýšenie zdanenia právnických osôb, úspory v investíciách, zdravotníctve a prostredníctvom projektu ESO), predpoklad znižovania hotovostnej rezervy, privatizáciu zvyšného majetkového podielu štátu v spoločnosti Slovak Telekom a prognózované zrýchľovanie tempa rastu slovenskej ekonomiky.

Uvoľnenie rozpočtových cieľov v rokoch 2016 a 2017 v aktuálnom¹² návrhu rozpočtu verejnej správy na roky 2016 až 2018 v porovnaní so schváleným rozpočtom mierne zvýšilo prognózu dlhu na konci roku 2017 (schéma vývoja prognóz dlhu je uvedená v prílohe č. 2). Na základe aktuálnej prognózy ministerstva financií z júla 2015 bude podiel hrubého dlhu na HDP každoročne klesať až na 49,5 % HDP na konci roku 2018¹³. Znamená to, že **napriek poklesu by mal byť hrubý dlh aspoň nad jedným sankčným pásom**¹⁴ ústavného zákona minimálne sedem po sebe nasledujúcich rokov.

Graf 1: Vývoj dlhu a ústavné hranice (% HDP)

Graf 2: Medziročná zmena dlhu (% HDP)

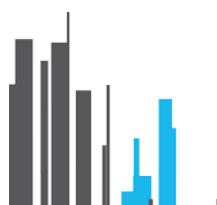
¹⁰ Materiál bol predmetom rokovania vlády a národnej rady.

¹¹ RRZ vo svojom hodnotení schváleného rozpočtu verejnej správy na roky 2015 až 2017 z decembra 2014 poukázala na jeho riziká a chýbajúce opatrenia na naplnenie rozpočtového cieľa v roku 2017, s ktorým uvažovala prognóza dlhu.

¹² [Návrh rozpočtu verejnej správy na roky 2016 až 2018](#) predložený ministerstvom financií na rokovanie vlády 23. júla 2015.

¹³ Táto prognóza vychádza z predpokladu naplnenia rozpočtových cieľov. V aktuálnom návrhu rozpočtu sa v roku 2015 odhaduje mierne lepšie saldo v porovnaní s rozpočtovaným (0,05 % HDP) a v roku 2017 chýbajú opatrenia na splnenie cieľa (vo výške 0,11 % HDP). Zohľadnenie týchto faktorov by prognózu dlhu zmenilo len v minimálnej miere.

¹⁴ Od roku 2018 klesajú sankčné hranice ústavného zákona o 1 p.b, pričom prvé sankčné pásmo začína od 49 % HDP.

Aktuálny vývoj dlhu a prognóza ukazujú, že **od roku 2013 začal klesať podiel hrubého dlhu na HDP. Podľa názoru RRZ k jeho poklesu väčšou mierou prispievajú jednorazové opatrenia vlády.** Potvrďuje to pohľad na dlh cez optiku čistého bohatstva, keďže pokles dlhu sa dosahuje najmä jednorazovými faktormi, ktoré čisté bohatstvo Slovenska nezlepšujú. K udržateľnému poklesu dlhu by malo dôjsť až od roku 2016 v dôsledku plánovaného zníženia deficitu a zvýšenia tempa rastu ekonomiky.

V roku 2014 k poklesu podielu dlhu na HDP prispelo najmä jednorazové zníženie úrovne hotovostnej rezervy štátu, ktorú si verejná správa naakumulovala v priebehu roku 2012 v súvislosti s vyššími vnímanými rizikami na finančných trhoch. Jeho vplyv možno vyjadriť vývojom čistého dlhu¹⁵ (graf 2), ktorý sa v roku 2014 zvýšil o 1,9 % HDP, kým hrubý dlh klesol o 1 % HDP.

V roku 2015 sa očakáva pokles hrubého aj čistého dlhu. Ich vývoj je však v prevažnej miere ovplyvnený jednorazovými príjmami (príjmy z privatizácie, príjmy zo súkromných dôchodkových fondov, dividendy zo štátnych podnikov nad rámec riadneho zisku – viac v prílohe č. 3), ktoré nezvyšujú čisté bohatstvo verejného sektora Slovenska. Po zohľadnení týchto dlhodobých neopakovateľných faktorov by dlh medziročne narástol aj v roku 2015 o 1,2 % HDP.

Z uvedených dôvodov **RRZ vníma negatívne, že od prekročenia prvého sankčného pásma v roku 2012 sa zatiaľ nepodarilo prijať také opatrenia, ktoré by viedli ku zníženiu dlhu mimo sankčných pásiem.**

- *od začiatku mája 2014 znížiť platy členov vlády na úroveň ich platov v roku 2013,*

Na základe zákona, ktorý rieši odmeňovanie členov vlády¹⁶, mali členovia vlády v roku 2014 platy na úrovni roku 2013. Na platy bolo v rozpočte v oboch rokoch vyčlenené rovnaké množstvo prostriedkov (vo výške 701 tis. eur). **Táto požiadavka bola splnená.**

- *od 16. mája 2014¹⁷ povinnosť ministerstva financií viazať 3 % definovaných výdavkov¹⁸ štátneho rozpočtu,*

¹⁵ Čistý dlh verejnej správy je definovaný ako hrubý dlh znížený o likvidné finančné aktíva, ktoré sú tvorené hotovosťou na účtoch subjektov verejnej správy, cennými papiermi a kótovanými akciami.

¹⁶ Zákon č. 120/1993 Z. z. o platových pomeroch niektorých ústavných činiteľov Slovenskej republiky.

¹⁷ Podľa zákona o rozpočtovej zodpovednosti by sa viazanie malo uskutočniť od prvého kalendárneho mesiaca nasledujúceho po zverejnení výšky dlhu, t. j. od mája 2014. Súčasne však platí prechodné obdobie 24 mesiacov od schválenia programového vyhlásenia vlády a vyslovenia dôvery vláde, počas ktorého sa sankcie vyplývajúce z dosiahnutia 55% (a vyššej) hranice dlhu verejnej správy neuplatnia. Národná rada schválila programové vyhlásenie vlády a vyslovila jej dôveru dňa 15. mája 2012, čo znamená, sankcia sa uplatnila až od 16. mája 2014.

¹⁸ Ide o hotovostné výdavky štátneho rozpočtu schválené zákonom o štátnom rozpočte na rok 2014 znížené o výdavky na správu štátneho dlhu, o prostriedky Európskej únie, prostriedky štátneho rozpočtu na spolufinancovanie spoločných projektov s EÚ, odvody do rozpočtu Európskej únie, transfery Sociálnej poisťovni a o výdavky na likvidáciu škôd spôsobených živelnými pohromami.

Celková suma viazaných výdavkov dosiahla 305 mil. eur, čo zodpovedá danému percentu výdavkov¹⁹. Povinnosť viazania výdavkov trvala do zverejnenia nižšej úrovne dlhu dňa 21. októbra 2014, čo **bolo splnené**.

Aktuálne legislatívne nastavenie umožňuje vyhodnotiť len to, či v skutočnosti došlo k schváleniu rozpočtových opatrení, ktorými sa dané prostriedky viažu. Výsledný vplyv tejto sankcie na saldo verejnej správy v danom roku však nie je možné vyhodnotiť ani po jeho skončení. Zákon o rozpočtových pravidlách verejnej správy umožňuje navýšiť schodok a výdavky štátneho rozpočtu napríklad o prostriedky, ktoré sa v predchádzajúcom roku nepoužili a presunuli sa do aktuálneho roku (ide najmä o kapitálové výdavky). Použitím týchto prostriedkov si môžu jednotlivé kapitoly rozpočtu vynahradiť viazané výdavky, a teda celkový vplyv viazania na saldo je v danom roku otázný. Zo strednodobého hľadiska by sa mohli úspory prejavovať najmä v kombinácii s povinnosťou zostavenia rozpočtu verejnej správy s nerastúcimi výdavkami²⁰.

- od 16. mája 2014 nie je možné poskytovať prostriedky z rezervy predsedu vlády a z rezervy vlády,

V období od 16. mája 2014 do 21. októbra 2014, kedy došlo k zverejneniu aktualizácie úrovne dlhu, sa neposkytovali prostriedky z rezervy predsedu vlády a z rezervy vlády. **Táto požiadavka bola v stanovenom období splnená.**

Tab 1: Vybrané rezervy rozpočtu v roku 2014 (tis. eur)

	rozpočet schválený NR SR	skutočnosť k 15.5.2014	skutočnosť k 21.10.2014	skutočnosť k 31.12.2014
Rezerva vlády SR	5 000	2 050	2 050	2 050
Rezerva predsedu vlády	1 495	2 395*	2 395*	2 409*

* z toho 20,5 tis. eur poskytnuté cez iné rozpočtové kapitoly štátneho rozpočtu

Zdroj: MF SR, RRZ

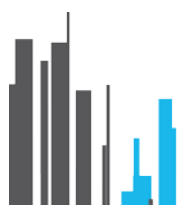
- vláda nesmie predložiť národnej rade taký návrh rozpočtu verejnej správy (na roky 2015 až 2017), ktorý obsahuje medziročný nominálny rast konsolidovaných výdavkov verejnej správy²¹ oproti rozpočtu verejnej správy na predchádzajúci rozpočtový rok (rok 2014),

Vláda SR predložila národnej rade návrh rozpočtu verejnej správy na roky 2015 až 2017 dňa 15. októbra 2014. Výdavky návrhu rozpočtu upravené o zákonom definované položky sa v rokoch 2015 až 2017 medziročne zvyšovali v porovnaní so schváleným rozpočtom na rok 2014. Tento nárast bol do veľkej miery spôsobený objektívnym faktorom - prechodom na metodiku ESA2010, čím sa do sektora verejnej správy zaradili nové subjekty a niektoré transakcie sa začali zaznamenávať iným spôsobom (podrobne uvedené v prílohe č. 4). Po zohľadnení tohto vplyvu platí, že návrh rozpočtu na rok 2015 uvažoval s miernym

¹⁹ RRZ, [Správa o hodnotení plnenia pravidiel rozpočtovej zodpovednosti a transparentnosti](#), august 2014,

²⁰ Ide o ďalšiu sankciu, ktorá sa uplatní pri prekročení pomeru dlhu k HDP vo výške 55 %.

²¹ Z celkových výdavkov sú vylúčené výdavky na správu štátneho dlhu, prostriedky Európskej únie, prostriedky štátneho rozpočtu na spolufinancovanie, odvody do Európskej únie a výdavky na likvidáciu škôd spôsobených živelnými pohromami.

upravených výdavkov a v rokoch 2016 a 2017 s ich nárastom. **Táto požiadavka bola splnená len čiastočne. Nápravné opatrenie v podobe predloženia prepracovaného návrhu rozpočtu však nebolo potrebné, keďže v krátkom časovom horizonte došlo k zverejneniu aktualizácie úrovne dlhu, čím sa sankcia stala neaktuálna.** V čase prerokovania návrhu rozpočtu vládou už malo ministerstvo financií k dispozícii informácie o revidovanej výške dlhu, t.j. že jeho pomer k HDP presiahol iba druhú hranicu ústavného zákona.

Zároveň rozpočet na rok 2014 obsahoval predpoklad lepšieho výberu dane z pridanej hodnoty (išlo o neštandardný postup nad rámec oficiálnej prognózy Výboru pre daňové prognózy) s nealokovanými výdavkami, čím sa zvýšila celková úroveň príjmov a výdavkov verejnej správy v roku 2014 a skreslila porovnateľnosť s návrhom rozpočtu na ďalšie roky. Aj keď vytvorenie rezervy na strane výdavkov zabezpečilo nulový vplyv na saldo rozpočtu, zvýšila sa tým základňa pre výpočet povolených výdavkov podľa ústavného zákona, čím sa vytvoril priestor na to, aby sa v menšej miere znižovali ostatné výdavky. **Ak by bol návrh rozpočtu na roky 2015 až 2017 predložený na porovnateľnej báze s rozpočtom na rok 2014 (po zohľadnení vplyvu metodiky ESA2010 a rezervy na DPH), upravené výdavky by medziročne rástli aj v roku 2015.**

Tab 2: Porovnanie upravených výdavkov rozpočtu (ESA2010, mil. eur)

	2014 R	2015 N	2016 N	2017 N
1. Nominálne konsolidované výdavky verejnej správy	28 050	29 622	29 363	30 107
2. Výdavky na správu štátneho dlhu	1 360	1 256	1 292	1 468
3. Prostriedky z rozpočtu EÚ	1 198	1 682	1 117	1 389
4. Prostriedky št. rozpočtu na spolufinancovanie spol. progr. SR a EÚ	640	673	489	541
5. Odvody do rozpočtu EÚ	683	789	756	753
6. Výdavky na likvidáciu škôd spôsobených živelnými pohromami	11	11	11	11
7. Upravené výdavky (1-2-3-4-5-6)	24 158	25 212	25 698	25 945
8. Zmena oproti roku 2014:	-	1 054	1 540	1 788
- vplyv prechodu na metodiku ESA2010 (nové subjekty, iné zaznamenanie)	-	1 121	1 111	1 143
- rezerva na zlepšený výber DPH	-	-250	-250	-250
- zmena upravených výdavkov na porovnateľnej báze	-	183	679	894

Pozn.: R - schválený rozpočet, N - návrh rozpočtu predložený vládou na rokovanie národnej rady

Zdroj: MF SR, RRZ

- jednotlivé obce a vyššie územné celky sú povinné schváliť rozpočet na rok 2015 s výdavkami maximálne vo výške výdavkov²² schváleného rozpočtu roku 2014.

Obce a vyššie územné celky nemajú zákonom stanovený termín schvaľovania svojich rozpočtov. Keďže táto sankcia sa po zverejnení aktualizácie výšky dlhu už neuplatňovala, RRZ jej plnenie nehodnotila.

²² Z celkových výdavkov sú vylúčené výdavky na likvidáciu škôd spôsobených živelnými pohromami, výdavky financované z fondov EÚ a výdavky na spolufinancovanie.

Hodnotenie za rok 2014

Úroveň hrubého dlhu verejnej správy ku koncu roka 2014 zverejnil Eurostat²³ v apríli 2015. Jeho **pomer k HDP dosiahol 53,6 %**, čo znamená, že dlh zostal nad druhou hranicou spojenou so sankciami.

Definitívna podoba sankcií závisí od potvrdenia výšky dlhu v októbri, pričom ich splnenie bude možné vyhodnotiť až po skončení roku 2015. V súčasnosti možno vyhodnotiť priebežný stav ich plnenia (k augustu 2015):

- *povinnosť vlády predložiť na rokovanie národnej rady návrh opatrení, ktorými zabezpečí zníženie dlhu. Zákon nestanovuje termín predloženia tohto návrhu.*

Návrh ešte nebol predložený.

- *zníženie platov členov vlády na úroveň ich platov v roku 2014,*

Na základe zákona, ktorý rieši odmeňovanie členov vlády, majú členovia vlády SR v roku 2015 platy na úrovni roku 2014. Znamená to, že táto sankcia sa priebežne plní.

2.2 Osobitné ustanovenia pre územnú samosprávu

Osobitné ustanovenia pre územnú samosprávu sa týkajú oddelenia zodpovednosti za platobnú schopnosť samosprávy od štátu, zabezpečenia financovania ich nových úloh zo strany štátu a udelenia pokuty pri prekročení limitu dlhu. Na ich vyhodnotenie RRZ listom oslovila Ministerstvo financií SR, Združenie miest a obcí Slovenska (ZMOS), Úniu miest Slovenska a Združenie samosprávnych krajov (SK8). Všetky oslovené subjekty poslali odpovede (prehľad odpovedí je uvedený v prílohe č. 5).

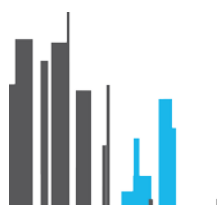
Zabezpečenie platobnej schopnosti samospráv

Na základe získaných podkladov je možné konštatovať, že **štát v roku 2014 finančne nezabezpečoval platobnú schopnosť samospráv.**

Vláda však schválila zmeny, ktoré **selektívne zlepšili finančnú pozíciu samospráv** pri realizácii ich investičných aktivít. Konkrétne ide o poskytnutie viacerých návratných finančných výpomocí zo štátnych finančných aktív (ich prehľad je uvedený v boxe č. 2) za výrazne lepších podmienok ako by ich subjekty samosprávy získali na finančných trhoch, t.j. bez úročenia a bez zabezpečenia proti nesplateniu.

Špecifickým prípadom je **návratná finančná výpomoc poskytnutá mestu Žilina v roku 2005** na zabezpečenie financovania výstavby obytných domov pre zamestnancov automobilky Kia v súvislosti s rozhodnutím vlády o umiestnení strategickej investície. Pôvodným zámerom mesta bol predaj tohto komplexu, pričom získanými prostriedkami by došlo k splateniu návratnej

²³ Eurostat dňa 21. apríla 2015 [zverejnil](#) výšku dlhu a salda verejnej správy členských krajín Európskej únie.

finančnej výpomoci. K predaju však zatiaľ nedošlo a mesto Žilina doteraz návratnú finančnú výpomoc nesplatilo. Pôvodná splatnosť výpomoci bola v roku 2009, táto sa najskôr predĺžila do roku 2014 a následne a do roku 2016. Pri ostatnom predĺžení splatnosti zároveň došlo k preceneniu hodnoty komplexu, čo viedlo aj k odpusteniu približne tretiny istiny finančnej výpomoci (istina klesla z 17,6 mil. eur na 11,7 mil. eur). Podiel dlhu mesta na bežných príjmoch predchádzajúceho roka klesol z 74,6 % v roku 2013 na 55,1 % v roku 2014, k čomu odpustenie časti istiny prispelo 10,8 perc. bodmi. **Zásahy vlády v tomto prípade výrazne zlepšili finančnú situáciu mesta.**

Box 2: Poskytovanie návratných finančných výpomocí samosprávam

V súčasnosti sú zo štátnych finančných aktív poskytnuté viaceré návratné finančné výpomoci samosprávam (tabuľka 3). Hlavnou motiváciou ich získania zo strany miest a obcí sú výhodnejšie podmienky financovania svojich investičných aktivít v porovnaní s podmienkami na finančných trhoch. Vo väčšine prípadov ide o bezúročné úvery bez adekvátneho zabezpečenia istiny²⁴. Pomoc samosprávam spočíva v dotovaní úrokových nákladov a v prípade neplatenia zo strany prijímateľa môže dôjsť aj k relatívne jednoduchému predĺženiu splátok, prípadne aj k odpusteniu pomoci.

Tab 3: Prehľad poskytnutých návratných finančných výpomocí od roku 2005

	dátum uzavretia zmluvy	pôvodná istina (tis. eur)	aktuálna istina (tis. eur)	dôvod zmeny	pôvodná splatnosť	zmenená splatnosť	úroková sadzba	zabezpečenie
Mesto Žilina	26.10.2005	17 573	11 733	rozhodnutie vlády	30.6.2009	31.12.2016	-	-
Bratislavský samosprávny kraj	11.12.2008	4 813	0	splatenie istiny	31.12.2013	-	6M EURIBOR + 2%	-
Mesto Bratislava	12.5.2014	2 500	2 500	-	31.10.2016	31.12.2018	-	-
Mesto Košice*	9.7.2014	12 000	12 000	-	31.10.2025	-	-	-
Obec Ľubotice	13.11.2014	200	195	splácanie	13.12.2024	-	3M EURIBOR + 1,75%	záložné právo
Mesto Bratislava	27.7.2015	7 500	7 500	-	31.12.2018	-	-	-
Mesto Prievidza a Prievidza Invest s.r.o.	v štádiu prípravy	3 800						

* možnosť čerpania až do výšky 20 mil. eur

Zdroj: MF SR, CRZ

Financovanie nových úloh samospráv

Vyhodnotenie toho, či úprava pôsobností samosprávy bola spojená s adekvátnym financovaním zo strany štátu je možné len v obmedzenej miere. Audit kompetencií samospráv z mája roku 2014 nepriniesol žiadny objektívny spôsob vyhodnotenia ustanovení

²⁴ Výnimkou je návratná finančná výpomoc obci Ľubotice určená na urovanie právnych sporov obce so súkromnou spoločnosťou. Spor súvisí s reštitúciou pozemkov, ktoré obec predala spoločnosti a na ktorých si vybudovala výrobný podnik. V tomto prípade je výpomoc podmienená zriadením záložného práva a tiež má stanovenú úrokovú sadzbu naviazanú na vývoj na finančných trhoch.

ústavného zákona. Chýba v ňom zhodnotenie existujúceho stavu a odporúčania pre oblasť financovania kompetencií obcí a vyšších územných celkov do budúcnosti. Odvtedy sa v tejto oblasti neudiali žiadne zmeny.

RRZ preto v ďalšej časti iba popisuje identifikované oblasti s nedostatočným financovaním z podkladov oslovených subjektov bez hodnotenia súladu s ústavným zákonom.

Podľa ministerstva financií jediná nová úloha obcí s účinnosťou od 1. júla 2015 súvisí s vedením registra adries, pričom ich financovanie bude zabezpečované prostredníctvom kapitoly ministerstva vnútra formou dotácií na prenesený výkon štátnej správy.

Vyššie územné celky neuviedli žiadne nové úlohy. Mestá a obce identifikovali viacero zmien, pričom nedostatočné financovanie niektorých z nich uvádzali už v podkladoch pre správu RRZ z augusta 2014 (napríklad aktivačné práce ľudí v hmotnej núdzi, opatrenia na podporu zamestnanosti, zmena vo financovaní centier voľného času). V prípade aktivačných prác obce síce spolufinancujú náklady, ale zároveň môžu mať zo zapojenia úžitok. Výsledný vplyv takýchto opatrení je preto nejasný.

Niektoré zmeny súvisia s bežným fungovaním samosprávy (povinnosť posudzovania vplyvov strategických dokumentov na životné prostredie, zverejňovanie širšieho okruhu údajov pri verejnom obstarávaní, zákonom zvýšené odmeňovanie niektorých zamestnancov). Ďalšia skupina nových a rozšírených úloh spočíva v náraste administratívnej a kontrolnej činnosti (vydávanie potvrdení o podnikaní v poľnohospodárstve, širšie zverejňovanie údajov v stavebnom konaní, kontrola predávajúcich pri používaní registračnej pokladnice na trhovách miestach), pričom ich vplyvy nie sú vyčíslené.

Udelenie pokuty pri prekročení limitu dlhu

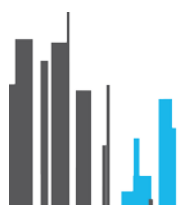
Ustanovenie ústavného zákona týkajúce sa udelenia pokuty samosprávam pri prekročení limitu dlhu²⁵ vo výške 60 % bežných príjmov predchádzajúceho roka nadobudlo účinnosť od roku 2015. Znamená to, že prvýkrát sa podľa tohto ustanovenia bude posudzovať výška ich dlhu na konci roku 2015, ktorá sa zverejní v priebehu roku 2016.

Samosprávy majú okrem pravidla o výške dlhu definované aj pravidlo o výške jeho ročných splátok. V prílohe č. 6 je uvedený prehľad o plnení oboch pravidiel vrátane ich presnej definície. RRZ zároveň vyčíslila aj prípadné pokuty²⁶, pokiaľ by pravidlo o limite dlhu platilo už za rok 2014.

Dlhy všetkých VÚC boli v roku 2014 pod zákonom stanoveným limitom. Celkové zadlženie VÚC dosiahlo ku koncu roka 2014 úroveň 31,6 % bežných príjmov roka 2013 a medziročne kleslo o 1 p.b. Najvyšší pomer dlhu evidoval Trenčiansky samosprávny kraj (44,7 %), najnižší dlh dosiahol opäť Nitriansky SK (20,1 %). Celkové zadlženie obcí dosiahlo úroveň 19,2 %, čo je

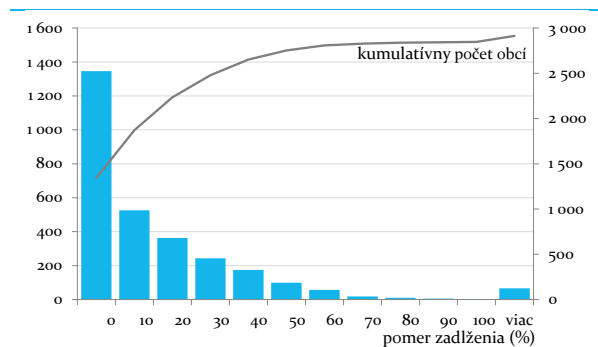
²⁵ V roku 2014 bola rozšírená definícia celkovej sumy dlhu o investičné dodávateľské úvery a poskytnuté záruky za bankové úvery a iné pôžičky.

²⁶ Výpočty zatiaľ neuvažujú so spresnenou definíciou základne dlhu pre vyčíslenie pokuty, ktorá nadobudla účinnosť 1. augusta 2015. Potrebné údaje zatiaľ nie sú súčasťou štandardných finančných výkazov.

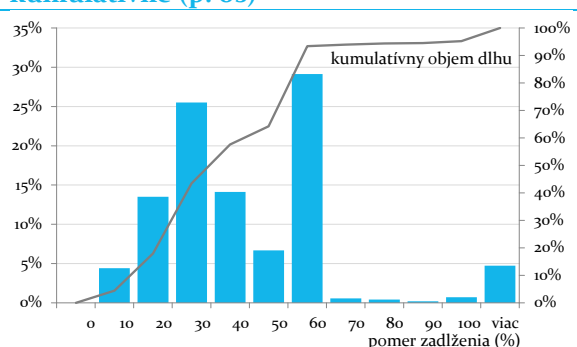
o 0,4 p.b. menej ako v roku 2013. Takmer polovica obcí (1346 z 2913 posúdených) evidovala ku koncu roka 2014 nulový dlh. Zákonný limit prekročilo 104 obcí. Ak by bol ústavný zákon plne účinný už v roku 2014, hrozili by im sankcie spolu vo výške 1,16 mil. eur. Najvyššiu úroveň dlhu dosiahla obec Dobroslava s dlhom na úrovni 1821 % bežných príjmov roka 2013, najvyššiu potenciálnu pokutu bratislavská mestská časť Devín (363,3 tis. eur).

Graf 3: Počty obcí podľa pomeru ich dlhu k príjmom (l. os), kumulatívne (p. os)

Zdroj: Štátna pokladnica, RRZ

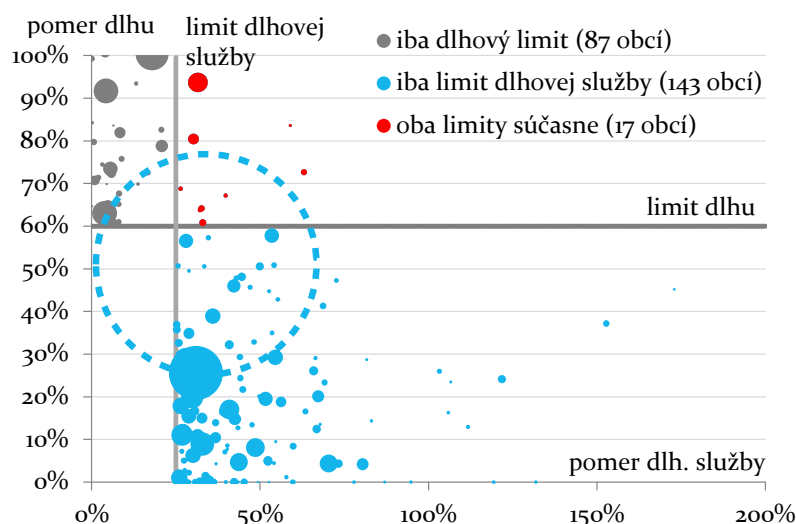
Graf 4: Podiely jednotlivých dlhových pásiem na celkovom dlhu (l. os), kumulatívne (p. os)

Zdroj: Štátna pokladnica, RRZ

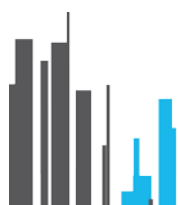
Početnosť obcí klesá s vyšším pásmom relatívneho zadlženia (s výnimkou tých najzadlženejších, graf 3), pričom 1346 obcí vykazuje nulový pomer dlhu. Pomer nominálneho zadlženia k celkovému nominálnemu zadlženiu všetkých posudzovaných obcí (610 mil. eur, graf 4) bol v roku 2014 najvyšší v pásme 50% až 60%. Z grafu vidno snahu obcí držať svoj dlh pod hranicu 60 %. Pásmo s dlhom nad 100 % je tvorené 66 obcami s celkovým dlhom 28,9 mil. eur.

Graf 5: Obce nespĺňajúce limity § 17 zákona č. 583/2004²⁷

Zdroj: Štátna pokladnica, RRZ

²⁷ Hlavné mesto Bratislava je z dôvodu lepšej čitateľnosti grafu zobrazené ako prázdna bublina.

V grafe sú ilustrované obce nespĺňajúce aspoň jeden limit § 17 zákona č. 583/2004²⁸. Poloha bubliny reprezentujúcej obec závisí od pomeru dlhu a pomeru dlhovej služby k príjmom. Veľkosť bubliny je daná skutočnými bežnými príjmami za rok 2013.

2.3 Ukazovateľ dlhodobej udržateľnosti a limit verejných výdavkov

Článok 7 ústavného zákona ukladá RRZ, aby na svojom **webovom sídle zverejnila metodológiu výpočtov a predpoklady, ktoré použije pri určení ukazovateľa dlhodobej udržateľnosti**, merajúceho pokrok v dlhodobej udržateľnosti verejných financií. **RRZ túto svoju povinnosť splnila**, pričom v roku 2015 zverejnila aj podrobný postup zostavenia základného scenára verejných financií, z ktorého sa ukazovateľ vypočítava. Pri jeho výpočte sa zohľadnili zákonom stanovené zdroje údajov²⁹.

Ústavný zákon obsahuje aj povinnosť zavedenia záväzných limitov na verejné výdavky, pričom postup ich určenia má stanoviť iný zákon. Nie je však špecifikované, do akého termínu by mala byť legislatíva schválená. Na rozdiel od limitu na dlh verejnej správy sú limity výdavkov dôležitým operatívnym a zároveň proticyklickým nástrojom riadenia rozpočtu. V čase silného ekonomického rastu vedú k rýchlejšiemu znižovaniu deficitu rozpočtu a naopak v čase ekonomického spomalenia alebo recesie vytvárajú priestor pre fiškálnu expanziu.

Novela zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy v rámci implementácie pravidla o vyrovnanom rozpočte zaviedla pojem limit výdavkov. Jeho definícia a nastavenie však nespĺňajú zámer ústavného zákona, na základe ktorého by limit výdavkov predstavoval operatívny nástroj riadenia rozpočtu. Hlavným nedostatkom súčasnej úpravy je, že ide o dočasný nástroj s otáznou záväznosťou a vynútiteľnosťou³⁰. Možno preto konštatovať, že **zatiaľ takýto nástroj chýba v slovenskej legislatíve**. Absencia efektívne fungujúcich výdavkových limitov je citeľná najmä v období, kedy je potrebné pokračovať v konsolidácii verejných financií, či už v dôsledku prekročenia viacerých hraníc limitu pre dlh alebo potreby splnenia strednodobého rozpočtového cieľa do roku 2017.

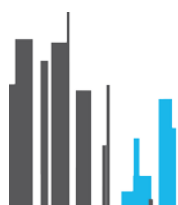
Ministerstvo financií má odlišný názor. Zavedením limitu výdavkov v rámci pravidla o vyrovnanom rozpočte považuje ustanovenie ústavného zákona za splnené. Podľa názoru ministerstva sa tým oslabila nevyhnutnosť zavádzať výdavkové limity systémovo (t.j. ako pevnú súčasť rozpočtového procesu). Napriek pôvodným zámerom³¹ o pokračovaní diskusie o podobe výdavkových limitov, ministerstvo neuvažuje o zmene ich súčasnej podoby.

²⁸ Prvým limitom je dlhový strop na úrovni 60 %, druhým je 25 percentný limit dlhovej služby. Viac v prílohe č.6.

²⁹ Metodológia výpočtu a použité predpoklady sú zverejnené v diskusnej štúdií s názvom [Ako vyhodnocovať dlhodobú udržateľnosť verejných financií?](#) Postup zostavenia základného scenára verejných financií je zverejnený v diskusnej štúdií s názvom [Zostavenie základného scenára vývoja verejných financií](#). Výpočet ukazovateľa dlhodobej udržateľnosti vrátane popisu zdrojových údajov je uvedený v [správach](#) o dlhodobej udržateľnosti verejných financií, ktoré RRZ každoročne zverejňuje do konca apríla.

³⁰ Pravidlo a jeho nedostatky sú popísané v [správe](#) RRZ z augusta 2014, str. 20, box 3.

³¹ V rámci [medzirezortného pripomienkového konania](#) k novele zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy, ktorá implementovala ustanovenia Zmluvy o stabilite, koordinácii a správe v Hospodárskej a menovej únii (pravidlo o vyrovnanom rozpočte).

3 Plnenie pravidiel rozpočtovej transparentnosti

Pravidlá rozpočtovej transparentnosti sú v ústavnom zákone definované v článkoch 8 a 9. Tie sa týkajú výborov pre makroekonomické a daňové prognózy (článok 8), ako aj zverejňovania dôležitých informácií a údajov o verejných financiách (článok 9).

3.1 Výbory

Výbor pre makroekonomické prognózy a naň nadväzujúci Výbor pre daňové prognózy boli zriadené ako poradné orgány ministra financií s cieľom zvýšenia transparentnosti procesu zostavovania rozpočtu verejnej správy. Výbory sú podľa zákona o rozpočtovej zodpovednosti povinné vypracovať a zverejniť prognózy najneskôr do 15. februára a 30. júna príslušného rozpočtového roka. Výbory môžu zasadať aj viackrát ako stanovuje zákon.

V roku 2014 zasadal **Výbor pre makroekonomické prognózy** trikrát, **Výbor pre daňové prognózy** štyrikrát.

Tab 4: Vypracovanie makroekonomických a daňových prognóz Výbormi v roku 2013

		1. (do 15.2.)	2. (do 30.6.)	3.	4.
Výbor pre makroekonomické prognózy	zasadnutie VpMP	4.2.2014	11.6.2014	16.9.2014	-
	zverejnenie prognóz	6.2.2014	16.6.2014	18.9.2014	-
Výbor pre daňové prognózy	zasadnutie VpDP	12.2.2014	20.6.2014	24.9.2014	20.11.2014
	zverejnenie prognóz	15.2.2014	24.6.2014	29.9.2014	(per rollam)

Zdroj: MF SR

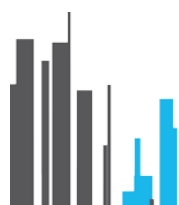
Podľa článku 9, odseku 3 ústavného zákona o rozpočtovej zodpovednosti **bola splnená povinnosť zverejniť najmenej dvakrát ročne prognózy vypracované výbormi v zákonom stanovených termínoch.**

3.2 Zverejňovanie údajov

Táto časť hodnotí, či materiály, konkrétne Rozpočet verejnej správy na roky 2015-2017 a Súhrnná výročná správa Slovenskej republiky za rok 2013, obsahovali všetky náležitosti vymedzené v ústavnom zákone. **Podstatnú časť pripomienok a odporúčaní RRZ z augusta 2014 ministerstvo financií zapracovalo, čo zvýšilo rozsah a kvalitu poskytovaných informácií v predmetných materiáloch.**

3.2.1 Rozpočet verejnej správy

Návrh rozpočtu verejnej správy na roky 2015 až 2017 bol prerokovaný vo vláde dňa 15. októbra 2014, v národnej rade bol schválený dňa 4. decembra 2014. Jeho **schvaľovanie v národnej rade bolo sprevádzané nižšou transparentnosťou**, na čo RRZ poukázala pri svojom hodnotení

rozpočtu a sformulovala odporúčania na zvýšenie transparentnosti³². Keďže rozpočtová transparentnosť je jedným zo základných princípov ústavného zákona, RRZ uvádza tieto odporúčania aj v tomto materiáli (box 3).

Box 3: Zvýšenie transparentnosti schvaľovania rozpočtu v parlamente

RRZ negatívne vníma transparentnosť schvaľovania rozpočtu v parlamente. Napriek tomu, že ciele vlády sú definované na úrovni celej verejnej správy v metodike ESA₂₀₁₀ a návrh rozpočtu je zostavovaný na obdobie najbližších troch rokov, zmeny prijaté v parlamente dňa 4.12.2014 sa sústredili len na hotovostný štátny rozpočet v roku 2015, pričom vplyvy na roky 2015 až 2017 v metodike ESA₂₀₁₀ kvantifikované neboli. Keďže ani po schválení rozpočtu nebol verejne dostupný úplný zoznam zapracovaných opatrení, RRZ si ho vyžiadala od ministerstva financií. Umožnilo to posúdiť vývoj v roku 2015, pričom vplyvy na ďalšie roky bolo potrebné odhadnúť. Ďalším negatívom rozpočtu bolo navýšenie daňových príjmov nad rámec prognózy schválenej Výborom pre daňové prognózy.

Podľa názoru RRZ by úprava rozpočtového procesu prispela k zvýšeniu jeho transparentnosti. V prvom rade by bolo potrebné **schvaľovať rozpočet verejnej správy v metodike ESA₂₀₁₀ s premietnutím zmien na všetky tri rozpočtové roky**. Rovnako, **nezávislé posudzovanie makroekonomických a daňových prognóz by malo byť podmienkou ich zapracovania do zmien v parlamente, čím by sa predišlo arbitrárnemu navyšovaniu príjmov rozpočtu**. Jedným z dôsledkov navyšovania príjmov a výdavkov v rozpočte môže byť aj obchádzanie fiškálnych pravidiel a sankcií vyplývajúcich z možného porušenia týchto pravidiel.

Podľa ústavného zákona by súčasťou návrhov rozpočtov subjektov verejnej správy mali byť údaje o skutočnom plnení za predchádzajúce rozpočtové roky, očakávaná skutočnosť a rozpočet bežného roka ako aj rozpočtované položky v horizonte nadchádzajúcich troch rokov. Rozpočet verejnej správy by mal obsahovať nasledujúce informácie:

- konsolidovanú bilanciu rozpočtu verejnej správy,
- stratégiu riadenia štátneho dlhu,
- daňové výdavky,
- implicitné záväzky,
- podmienené záväzky,
- jednorazové vplyvy,
- hospodárenie podnikov štátnej správy.

Ústavný zákon bližšie nešpecifikuje požiadavky na štruktúru konsolidovanej bilancie VS. V materiáli uvedená **konsolidovaná bilancia príjmov a výdavkov verejnej správy** obsahuje základné členenie príjmov a výdavkov v metodike ESA₂₀₁₀. Údaje pokrývajú zákonom stanovený 6-ročný horizont. Na utvorenie komplexnejšieho obrazu o zámeroch vlády v rámci výdavkových politik by však bolo potrebné detailnejšie členenie výdavkov (až na úroveň podpoložiek napr. v rámci sociálnych transferov a subvencií).

RRZ vo svojej správe z augusta 2014 upozorňovala na problém týkajúci sa zaznamenávania niektorých príjmových a výdavkových položiek, ktoré sa v skutočnosti realizujú, ale

³² RRZ, [Dodatok k hodnoteniu Rozpočtu verejnej správy na roky 2015 až 2017](#), december 2014, str. 12-14.

nerozpočtujú (z hľadiska veľkosti ide najmä o mimorozpočtové účty štátneho rozpočtu a samospráv). Spôsobuje to problémy pri vyhodnocovaní plnenia rozpočtu, nakoľko **skutočné hodnoty nie je možné porovnať s rozpočtovanými hodnotami**. V rozpočte na roky 2015 až 2017 nenastal výraznejší posun, porovnateľnosť skutočnosti s rozpočtom sa ešte v dôsledku zavedenia metodiky ESA2010 a s ňou spojeným zaradením nových subjektov do sektora verejnej správy znížila. To však možno považovať za objektívny faktor.

K zlepšeniu porovnateľnosti by mohlo dôjsť v najbližšom období. Nerozpočtované položky, ktoré sú v štátnom rozpočte zaznamenávané na mimorozpočtových účtoch, začalo MF SR na podnet RRZ³³ bližšie monitorovať. Pravidelný zber údajov z týchto účtov bude podkladom pre detailnejšiu analýzu MF SR, ktorá môže viesť k prípadnému metodickému usmerneniu voči správcovi jednotlivých rozpočtových kapitol štátneho rozpočtu. V prípade samospráv MF SR avizovalo, že už pripravovaný rozpočet na roky 2016 až 2018 by mal obsahovať rozpočtované údaje, ktoré sú porovnateľné so skutočnosťou³⁴.

Stratégia riadenia štátneho dlhu sa predkladá každé štyri roky. Aktuálna stratégia riadenia dlhu na roky 2015 až 2018 kontinuálne nadviazala na predchádzajúce stratégie. Jej súčasťou bolo aj zhodnotenie vývoja štátneho dlhu v rokoch 2011 až 2014 a plnenia stratégie riadenia dlhu v tomto období. Súčasná stratégia informuje o aktuálnom vývoji a štruktúre štátneho dlhu, stave dlhového portfólia, makroekonomických a fiškálnych východiskách a mierne modifikuje kvantitatívne ciele riadenia rizika, pričom upravuje ciele týkajúce sa diverzifikácie investorskej základne a skvalitnenia infraštruktúry štátneho dlhu. Upozorňuje na potrebu zosúladenia stratégie v oblasti emisnej politiky (riadenie a optimalizácia veľkosti hotovostnej rezervy štátu) s platným ústavným zákonom o rozpočtovej zodpovednosti. Doplnujúce informácie o financovaní dlhu sú k dispozícii aj v hlavnom texte rozpočtu.

V rámci **daňových výdavkov** sú kvantifikované najmä položky s podstatným vplyvom na rozpočet. MF SR v októbri 2014 zverejnilo manuál³⁵, ktorý bližšie popisuje metodiku identifikácie daňových výdavkov s cieľom konzistentne ju používať počas rozpočtového procesu, a tým zvýšiť transparentnosť a zlepšiť hodnotenie fiškálnej politiky. Údaje za daňové výdavky sú uvedené za rovnaký časový horizont, na aký sa zostavuje rozpočet verejnej správy³⁶.

Implicitné záväzky predstavujú skryté budúce zadĺženie verejného sektora nad rámec oficiálnych štatistík o dlhu. Implicitné dlhy vznikajú predovšetkým z titulu starnutia populácie a prejavujú sa vo výdavkových oblastiach citlivých na demografické zmeny: dôchodkový systém, zdravotníctvo, dlhodobá starostlivosť a školstvo. V rozpočte sú aktualizované záväzky plynúce zo starnutia populácie o nové predpoklady Európskej komisie³⁷ (projekcia však ešte

³³ S problémom nerozpočtovania niektorých položiek sa RRZ obrátila listom aj na MF SR.

³⁴ Návrh rozpočtu verejnej správy na roky 2016 až 2018 pripravený MF SR a predložený vláde dňa 23. júla 2015 neobsahuje podrobnejšie údaje o zložení príjmov a výdavkov samospráv, čo zatiaľ neumožňuje posúdiť splnenie zámeru MF SR.

³⁵ Inštitút finančnej politiky (2014), [Zverejňovanie daňových výdavkov](#), manuál č. 13.

³⁶ Detailnejšie informácie o vplyve jednotlivých daňových výdavkov budú po schválení rozpočtu zverejnené aj na stránkach MF SR.

³⁷ Ide o výstupy schvaľované pracovnou skupinou v rámci Výboru pre hospodársku politiku zaoberajúcou sa problematikou starnutia populácie (Ageing Working Group).

neobsahovala vplyv reformy systému ozbrojených zložiek z roku 2013), a zároveň je rozšírený okruh implicitného dlhu aj o odhad nákladov na likvidáciu jadrových zariadení. RRZ naďalej odporúča rozšíriť analýzu aj o iné typy záväzkov (napríklad PPP projekty realizované na úrovni samospráv a potenciálne riziká vyplývajúce z hospodárenia štátnych podnikov a podnikov FNM)³⁸.

Rozpočet obsahuje aj informáciu o **podmienených záväzkoch subjektov verejnej správy**. Tie sú definované ako iné pasíva účtovnej jednotky vykazované v poznámkach v rámci individuálnej účtovnej závierky. Sú často veľmi ťažko kvantifikovateľné, a preto sú zväčša popisované len v kvalitatívnej rovine. Prezentované podmienené záväzky sú členené podľa zložiek VS, navyše v samostatnej tabuľke sú uvedené podmienené záväzky podľa subjektov VS k 31.12.2013. Nad rámec uvedených subjektov v materiáli RRZ eviduje ku koncu roka 2013 štátne záruky v miestnom bankovom systéme prostredníctvom Fondu ochrany vkladov (koncom roka 2013 sa to týkalo vkladov vo výške 26,9 miliárd eur). V ďalších rokoch RRZ odporúča rozšíriť okruh subjektov poskytujúcich informácie o podmienených záväzkoch a spresňovať metodológiu ich výpočtu.

Návrh rozpočtu už obsahuje prehľadnú tabuľku **jednorazových vplyvov**³⁹ v rokoch 2012 -2017 identifikovaných v metodike Európskej komisie. Tie sú bližšie popísané v textovej časti v členení na daňové a odvodové príjmy, ako i nedaňové príjmy a výdavkové opatrenia.

Ústavný zákon o rozpočtovej zodpovednosti obsahuje povinnosť zverejňovať údaje o **hospodárení podnikov štátnej správy**. Rozpočet informuje o hospodárskom výsledku a vlastnom imaní štátnych podnikov vrátane majetkovej účasti štátu v danom podniku. Podobne ako v roku 2014, RRZ odporúča na lepšie pochopenie ich hospodárenia pridať aj stručný komentár. V dôsledku presunu vlastníckych práv najvýznamnejších podnikov z Fondu národného majetku (FNM) na ministerstvo hospodárstva sa rozšíril okruh podnikov, ktoré sú v rozpočte zachytené. Naďalej však absentujú informácie o ostatných podnikoch s majetkovou účasťou FNM, ktoré by umožnili úplné vyhodnotenie rizík plynúcich z hospodárenia štátnych podnikov.

Box 4: Odporúčania RRZ na zvýšenie transparentnosti rozpočtu verejnej správy

- Schvaľovať rozpočet verejnej správy v metodike ESA2010 s premietnutím zmien na všetky tri rozpočtové roky.
- Podmienkou zapracovania zmien schválených v parlamente ovplyvňujúcich daňové príjmy a odvody do rozpočtu by malo byť nezávislé posudzovanie makroekonomických a daňových prognóz.
- Skvalitniť rozpočtový proces tak, aby rozpočet obsahoval všetky pravidelne sa opakujúce príjmové a výdavkové položky, ktoré sa v skutočnosti realizujú, čím sa výrazne zvýši porovnateľnosť rozpočtovaných a vykázaných položiek.
- Rozšíriť implicitné záväzky o PPP projekty realizované na úrovni samospráv, riziká vyplývajúce z hospodárenia štátnych podnikov a podnikov FNM.

³⁸ Zámerom RRZ je zahrnúť tieto typy záväzkov aj do správ o dlhodobej udržateľnosti verejných financií.

³⁹ Základné princípy na identifikáciu jednorazových opatrení zverejnilo MF SR v marci 2014 v manuáli [Jednorazové vplyvy](#), v júni 2015 došlo k aktualizácii manuálu.

- Rozšíriť okruh subjektov poskytujúcich informácie o podmienených záväzkoch (Fond ochrany vkladov), ktorý by mal byť konzistentný so zverejnenou Súhrnnou výročnou správou SR (SVS), klásť dôraz na nové záväzky, ktoré vznikli v priebehu roka a nie sú zahrnuté v SVS. Zlepšovať metodológiu výpočtu.
- Rozšíriť vykazovanie hospodárenia podnikov štátnej správy, najmä o spoločnosti, v ktorých má vlastnícky podiel Fond národného majetku a pokúsiť sa aspoň v kvalitatívnej rovine vyhodnotiť riziká plynúce z hospodárenia týchto podnikov. Hospodárenie štátnych podnikov a podnikov FNM doplniť o komentár aj v kontexte vyplácania dividend a vplyvu na výnos dane z príjmov právnických osôb.

3.2.2 Súhrnná výročná správa

Zámerom súhrnnej výročnej správy Slovenskej republiky je priniesť pohľad na stav a vývoj hospodárenia verejných financií krajiny. Ústavný zákon definuje nasledovné údaje (okrem údajov, ktoré ustanovuje osobitný zákon), ktoré by správa mala prezentovať:

- bilanciu rozpočtu verejnej správy,
- jednorazové vplyvy,
- vyhodnotenie plnenia cieľov stratégie riadenia štátneho dlhu,
- výšku čistého bohatstva Slovenskej republiky,
- hospodárenie podnikov štátnej správy.

Súhrnnú výročnú správu SR za rok 2013 vzala NR SR na vedomie dňa 3. decembra 2014. Z pohľadu údajovej základne bola najvýznamnejšou zmenou implementácia metodiky ESA2010⁴⁰. Súčasťou správy sú preto aj podrobné informácie o vplyve prechodu z metodiky ESA95 na metodiku ESA2010 na saldo a dlh verejnej správy SR ku koncu roka 2013. Po obsahovej stránke prináša správa rozšírenie a skvalitnenie informácií o čistom bohatstve. Nad rámec požiadaviek ústavného zákona správa prezentuje výšku štrukturálneho salda a čistý dlh.

Správa obsahuje **konsolidovanú bilanciu príjmov a výdavkov za celú verejnú správu** a bilancie jednotlivých subjektov verejnej správy⁴¹ v metodike ESA 2010. Naďalej však absentuje informácia o schválenom rozpočte v rovnakej štruktúre⁴², ktorá by v prípade porovnateľného zostavenia rozpočtu umožnila priame porovnanie vývoja v jednotlivých subjektoch. Na druhej strane dokument obsahuje detailnejšiu štruktúru príjmov a výdavkov verejnej správy doplnenú o informáciu o najväčších vplyvoch na vývoj v roku 2013 a medziročný nárast príslušných položiek.

Súčasťou správy je aj odhad **štrukturálneho salda VS** za rok 2013. Cyklická zložka je vyjadrená pomocou produkčnej medzery zverejnenej Výborom pre makroekonomické prognózy dňa 16.9.2014 a zohľadňuje národné špecifiká. **Jednorazové opatrenia** identifikované v roku 2013

⁴⁰ K revízii údajov hospodárenia subjektov verejnej správy ako i k makroekonomickým ukazovateľom došlo v rámci jesennej notifikácie Eurostatu v októbri 2014.

⁴¹ Konsolidovaná bilancia príjmov a výdavkov je súčasťou hlavného textu [Súhrnnej výročnej správy SR za rok 2013](#). Bilancie jednotlivých subjektov VS sú súčasťou prílohy s názvom: Elektronická príloha_schodok ESA 2010 po subjektoch VS.

⁴² Porovnanie skutočnosti s rozpočtom je súčasťou štátneho záverečného účtu SR, v ktorom sa uvádzajú hlavné faktory, ktoré v danom roku prispeli k zmene salda v porovnaní s rozpočtom. Údaje o príjmoch a výdavkoch za rozpočet a skutočnosť jednotlivých subjektov verejnej správy však nie sú uvedené.

(vyjadrené pomerom k HDP od roku 2011) sú stručne popísané a členené podľa toho, či ide o príjmovú alebo výdavkovú položku. **Čistý dlh** je vyčíslený za roky 2011 až 2013.

Správa **obsahuje vyhodnotenie plnenia cieľov stratégie riadenia štátneho dlhu za rok 2013 v skrátenej podobe**, pričom viac sa zameriava na kvantitatívne ukazovatele riadenia dlhu. Komplexná, detailná Stratégia riadenia štátneho dlhu na roky 2015 až 2018 vrátane vyhodnotenia plnenia cieľov je súčasťou rozpočtu verejnej správy, špecifikuje ciele číselných indikátorov rizika (refinančné riziko, riziko z precenenia a cudzo-menové riziko)⁴³ a zostavuje sa na štvorročné obdobie.

Došlo k rozšíreniu a skvalitneniu informácií o **čistom bohatstve**, ktoré možno chápať ako vlastné imanie verejného sektora. Súčasťou je popis štruktúry a medziročné zmeny jednotlivých zložiek čistého bohatstva. Strednodobou ambíciou je zostavenie súvahy verejného sektora, čo si vyžiada rozšírenie pokrytia súhrnného celku verejnej správy na celý verejný sektor a zabezpečenie účtovnej konsolidácie. V budúcnosti sa očakáva rozšírenie údajovej základne ako i zlepšenie postupov kvantifikácie niektorých problematických položiek. Okrem toho dôležitým prvkom analýzy fiškálnej politiky vlády by sa malo stať posúdenie jej opatrení v kontexte zmien čistého bohatstva, čo si vyžiada prepojenie salda verejnej správy vyjadreného v metodike ESA2010 so zmenou čistého bohatstva⁴⁴. Súčasnú nastavenie zberu údajov zatiaľ takéto prepojenie neumožňuje.

V súlade s ústavným zákonom o rozpočtovej zodpovednosti je dôraz kladený aj na popis **hospodárenia podnikov štátnej správy**. Hlavný text správy prezentuje top 10 štátnych podnikov a podnikov vo vlastníctve FNM s najvyšším vlastným imaním v roku 2013, vrátane NBS. Súčasťou je aj analýza hospodárenia týchto podnikov zameraná na päť hlavných položiek, ktoré spôsobujú prírastok alebo úbytok vlastného imania, a to na výsledok hospodárenia bežného účtovného obdobia, dividendy, priame vklady spoločníkov do vlastného imania, zmeny majetku a záväzkov z precenenia a ostatné zmeny. Materiál obsahuje aj základné informácie o **výsledku hospodárenia a vlastnom imaní podnikov štátnej správy a FNM** za roky 2011 až 2013.

Box 5: Odporúčania RRZ na zvýšenie transparentnosti Súhrnnej výročnej správy

- Doplniť údaje o príjmoch a výdavkoch jednotlivých subjektov verejnej správy o schválený rozpočet.
- Vytvoriť technické podmienky a v spolupráci s RRZ definovať metodiku prepojenia salda a dlhu verejnej správy so zmenou čistého bohatstva

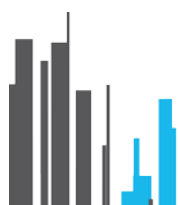
⁴³ „Pre refinančné riziko sa bude udržiavať hodnota splatných finančných záväzkov štátu v prvom roku blízko úrovne 20 %, pre riziko z precenenia sa bude udržiavať hodnota preceňovaných finančných záväzkov štátu v prvom roku blízko úrovne 25 % z celkových finančných záväzkov štátu. Hodnoty splatných finančných záväzkov štátu a preceňovaných finančných záväzkov štátu kumulatívne za päť rokov budú udržiavané blízko úrovne 55 % z celkových finančných záväzkov štátu. Otvorená nezabezpečená cudzomenová pozícia finančných záväzkov štátu môže krátkodobo dosiahnuť maximálne 3 % z celkových finančných záväzkov štátu,“ špecifikuje stratégia.

⁴⁴ Poznanie vzájomných prepojení týchto ukazovateľov je dôležité z toho dôvodu, že niektoré transakcie sa z metodických dôvodov nemusia prejaviť v salde a dlhu verejnej správy, ale ovplyvňujú výšku čistého bohatstva.

Referencie

- Ministerstvo financií SR (2015): Súhrnná výročná správa Slovenskej republiky za rok 2013, <http://www.finance.gov.sk/Default.aspx?CatID=8800>
- Ministerstvo financií SR (2015): Návrh rozpočtu verejnej správy na roky 2016 až 2018, <http://www.finance.gov.sk/Default.aspx?CatID=10252>
- Ministerstvo financií SR (2015): Rozpočet verejnej správy na roky 2015 až 2017, <http://www.finance.gov.sk/Default.aspx?CatID=10083>
- Ministerstvo financií SR (2014): Rozpočet verejnej správy na roky 2014 až 2016, <http://www.finance.gov.sk/Default.aspx?CatID=9509>
- Inštitút finančnej politiky (2014): Zverejňovanie daňových výdavkov, *Manuál 13*, MF SR, <http://www.finance.gov.sk/Default.aspx?CatID=9761>
- Inštitút finančnej politiky (2015): Jednorazové vplyvy, *Manuál 8 (aktualizácia)*, MF SR, <http://www.finance.gov.sk/Default.aspx?CatID=9595>
- Rada pre rozpočtovú zodpovednosť (2014): Hodnotenie Návrhu rozpočtu verejnej správy na roky 2015 až 2017, http://www.rozpocovarada.sk/download2/hodnoteniervs_2015_2017_final.pdf
http://www.rozpocovarada.sk/download2/hodnoteniervs_2015_2017_addendum.pdf
- Rada pre rozpočtovú zodpovednosť (2013): Hodnotenie Návrhu rozpočtu verejnej správy na roky 2014 až 2016, http://www.rozpocovarada.sk/download2/HodnotenieRVS_2014_2016_FINAL_01.pdf
http://www.rozpocovarada.sk/download2/HodnotenieRVS_2014_2016_ADDENDUM_02.pdf
- Rada pre rozpočtovú zodpovednosť (2015): Správa o dlhodobej udržateľnosti verejných financií, http://www.rozpocovarada.sk/download2/sustainability_report_2015_final.pdf
- Rada pre rozpočtovú zodpovednosť (2014): Správa o hodnotení plnenia pravidiel rozp. zodpovednosti a transparentnosti, http://www.rozpocovarada.sk/download2/hodnotenie_pravidiel_2014.pdf
- Rada pre rozpočtovú zodpovednosť (2012): Ako vyhodnocovať dlhodobú udržateľnosť verejných financií?, *Diskusná štúdia 1/2012*, http://www.rozpocovarada.sk/download2/dp1_2012_final.pdf
- Rada pre rozpočtovú zodpovednosť (2015): Zostavenie základného scenára vývoja verejných financií, *Diskusná štúdia 2/2015*, <http://www.rozpocovarada.sk/svk/rozpocet/277/zostavenie-zakladneho-scenara-vyvoja-verejnych-financii>

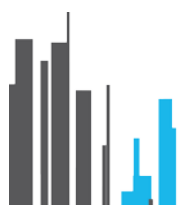

Príloha 1 – Prehľad plnenia pravidiel rozpočtovej zodpovednosti a transparentnosti

Tab 5: Plnenie pravidiel rozpočtovej zodpovednosti

Článok	Odsek	Znenie ústavného zákona	Plnenie	Poznámky
12*	(3)	Ak výška dlhu dosiahne 50 % podielu na HDP a zároveň nedosiahne 53 % podielu na HDP, ministerstvo financií zasiela národnej rade písomné zdôvodnenie výšky dlhu vrátane návrhu opatrení na jeho zníženie.	nehodnotené za roky 2013 a 2014	Sankcia sa uplatňovala za rozpočtový rok 2012
12*	(4)	Ak výška dlhu dosiahne 53 % podielu na HDP a zároveň nedosiahne 55 % podielu na HDP	splnené⁴⁵ v roku 2014 / zatiaľ nespĺnené v roku 2015	Nie je stanovený termín na predloženie návrhu.
	a)	vláda predloží na rokovanie národnej rady návrh opatrení, ktorými navrhuje zabezpečiť zníženie dlhu a		
	b)	znížia sa platy členov vlády na úroveň ich plátov v predchádzajúcom rozpočtovom roku, ak ich platy v predchádzajúcom rozpočtovom roku boli nižšie; zníženie plátov sa vykoná na obdobie od prvého dňa kalendárneho mesiaca nasledujúceho po zverejnení výšky dlhu až do konca kalendárneho mesiaca, v ktorom bola zverejnená výška dlhu nižšia ako 53 % podielu na HDP	splnené v roku 2014 / plní sa v roku 2015	Splnenie za rok 2015 vyhodnotí RRZ v roku 2016.
12*	(5)	Ak výška dlhu dosiahne 55 % podielu na HDP a zároveň nedosiahne 57 % podielu na HDP, okrem realizácie postupu podľa odseku (4)		
	a)	ministerstvo financií viaže od prvého kalendárneho mesiaca nasledujúceho po zverejnení výšky dlhu výdavky štátneho rozpočtu vo výške 3 % z celkových výdavkov štátneho rozpočtu schválených zákonom o štátnom rozpočte na príslušný rozpočtový rok znížených o výdavky na správu štátneho dlhu, o prostriedky EÚ, prostriedky štátneho rozpočtu na financovanie spoločných programov SR a EÚ, odvody do EÚ, transfery Sociálnej poisťovni a o výdavky na likvidáciu škôd spôsobených živelnými pohromami; ak výška dlhu podľa odseku 2 dosahuje 55 % podielu na HDP a viac neustále počas viacerých po sebe nasledujúcich rozpočtových rokov, viazanie sa vykoná vždy len v prvom rozpočtovom roku, v ktorom výška dlhu podľa odseku 2 dosiahla 55 % podielu na HDP a viac,	splnené	Sankcia platila dočasne od 16.5.2014 do 21.10.2014, pričom počas tohto termínu bola daná suma výdavkov viazaná.
	b)	nemožno poskytovať prostriedky z rezervy predsedu vlády a z rezervy vlády,	splnené	Sankcia platila dočasne od 16.5.2014 do 21.10.2014, pričom počas tohto termínu sa tieto

⁴⁵ Napriek tomu, že vláda predložila na rokovanie národnej rady návrh opatrení v podobe návrhu rozpočtu verejnej správy na roky 2015 až 2017, dosiahnutie rozpočtových cieľov nepovedie podľa aktuálnej prognózy dlhu z júla 2015 k jeho poklesu pod hranicu prvého sankčného pásma. Súčasne platí, že od prekročenia prvého sankčného pásma dlhu až doteraz nedošlo k jeho udržateľnému zníženiu.

c)

vláda nesmie predložiť NR SR taký návrh rozpočtu verejnej správy, ktorý obsahuje medziročný nominálny rast konsolidovaných výdavkov verejnej správy oproti rozpočtu verejnej správy na predchádzajúci rozpočtový rok, okrem výdavkov na správu štátneho dlhu, prostriedkov EÚ, prostriedkov štátneho rozpočtu na financovanie spoločných programov SR a EÚ, odvodov do EÚ a okrem výdavkov na likvidáciu škôd spôsobených živelnými pohromami; ak vláda takýto návrh rozpočtu verejnej správy už predložila, je povinná stiahnuť ho z rokovania národnej rady a do 30 dní predložiť návrh rozpočtu verejnej správy súladný s ustanovenou podmienkou a

čistočne splnené

Sankcia platila dočasne od 16.5.2014 do 21.10.2014. Návrh rozpočtu predložený vládou na rokovanie národnej rady dňa 15.10.2014 po zohľadnení metodických zmien súvisiacich s prechodom na metodiku ESA2010 spĺňal túto požiadavku iba za rok 2015. V rokoch 2016 a 2017 návrh rozpočtu obsahoval rast upravených výdavkov. Po zahrnutí vplyvu rozpočtovania rezervy na lepší výber DPH nebola splnená požiadavka ani za rok 2015. Z dôvodu ukončenia platnosti sankcie neboli potrebné žiadne dodatočné úpravy vládneho návrhu rozpočtu.

d)

obec a vyšší územný celok sú povinní schváliť rozpočet na nasledujúci rozpočtový rok s výdavkami maximálne vo výške výdavkov rozpočtu predchádzajúceho rozpočtového roka okrem výdavkov na likvidáciu škôd spôsobených živelnými pohromami a výdavkov na financovanie spoločných programov SR a EÚ.

Sankcia platila dočasne od 16.5.2014 do 21.10.2014. Jej platnosť skončila pred schvaľovaním rozpočtov samosprávy.

6

(1) Štát finančne nezabezpečuje platobnú schopnosť a nezodpovedá za platobnú schopnosť obce alebo vyššieho územného celku. Postup pri riešení platobnej neschopnosti obce alebo vyššieho územného celku ustanovuje zákon.

splnené

Vo viacerých prípadoch však zásahy vlády (poskytnutie úveru) zlepšili finančnú pozíciu samosprávy. Najvýraznejšia pomoc bola poskytnutá mestu Žilina.

(2) Ak zákon pri úprave pôsobnosti ustanovuje nové úlohy obci alebo vyššiemu územnému celku, štát na ich plnenie súčasne zabezpečí obci alebo vyššiemu územnému celku zodpovedajúce finančné prostriedky.

nemožno vyhodnotiť

Chýba zhodnotenie súčasného stavu.

(3) Ak celková suma dlhu obce alebo vyššieho územného celku dosiahne 60 % skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka a viac, obec alebo vyšší územný celok sú povinní zaplatiť pokutu, ktorú ukladá ministerstvo financií, a to vo výške 5 % z rozdielu medzi celkovou sumou dlhu a 60 % skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka. Celkovú sumu dlhu obce alebo vyššieho územného celku ustanovuje zákon.

-

Nadobudlo účinnosť 1. januára 2015, prvýkrát sa bude hodnotiť v roku 2016 na základe dlhu na konci roku 2015.

(4) Povinnosť uplatňovať ustanovenie odseku 3 sa neuplatní počas 24 mesiacov počnúc prvým dňom nasledujúcim po dni, v ktorom sa uskutočnilo ustanovujúce zasadnutie obecného zastupiteľstva alebo zastupiteľstva vyššieho územného celku, ak nebola vo voľbách ako nový starosta, nový primátor alebo nový predseda vyššieho územného celku zvolená tá istá fyzická osoba, ako v predchádzajúcom volebnom období.

-

Nadobudlo účinnosť 1. januára 2015, prvýkrát sa bude hodnotiť v roku 2016 na základe dlhu na konci roku 2015.

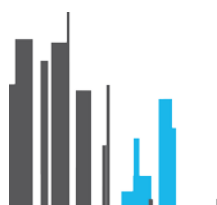
7

(1) Rada pred určením ukazovateľa dlhodobej udržateľnosti zverejní na svojom webovom sídle metodológiu výpočtov a predpoklady, ktoré použije pri určení ukazovateľa dlhodobej udržateľnosti.

splnené

Diskusné štúdie s názvom [Ako vyhodnocovať dlhodobú udržateľnosť verejných financií?](#) a [Zostavenie základného scenára vývoja verejných financií](#)

(2) Rada pri určení ukazovateľa dlhodobej udržateľnosti zohľadňuje

a)	hodnotu štrukturálneho primárneho salda,	splnené	
b)	prognózy demografického vývoja zverejnené Eurostatom,	splnené	
c)	makroekonomické prognózy Výboru pre makroekonomické prognózy a dlhodobé makroekonomické prognózy EK,	splnené	
d)	dlhodobé prognózy výdavkov citlivých na starnutie populácie vypočítaných EK,	splnené	Využitie modely RRZ na dôchodk. zabezp. silových zložiek a model zdravotníctva.
e)	dlhodobé prognózy kapitál. príjmov vypočítaných EK,	splnené	
f)	implicitné záväzky a podmienené záväzky,	splnené	
g)	iné ukazovatele ovplyvňujúce dlhodobú udržateľnosť.	-	
(3)	Postup pri určení limitu verejných výdavkov ustanoví zákon.	zatiaľ nesplnené	Podľa názoru MF SR zavedením dočasných výdavkových limitov v rámci korekčného mechanizmu pravidla o vyrovnanom rozpočte je litera zákona naplnená. MF SR neplánuje žiadne zmeny v tomto smere.

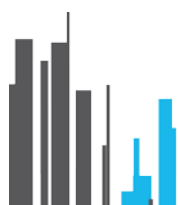
* Čl. 12 je prechodným ustanovením k čl. 5 (do 31. decembra 2017).

Zdroj: RRZ

(-) znamená, že príslušné znenie zákona nebolo hodnotené

Tab 6: Plnenie pravidiel rozpočtovej transparentnosti

Článok	Odsek	Znenie ústavného zákona	Plnenie	Poznámky
8	(1)	Za účelom zvýšenia transparentnosti v procese zostavovania rozpočtu verejnej správy sa zriaďujú Výbor pre daňové prognózy a Výbor pre makroekonomické prognózy (ďalej len „výbory“). Výbory sú poradnými orgánmi ministra financií.	splnené	
	(2)	Výbor pre daňové prognózy najmenej dvakrát ročne vypracúva prognózy daňových a odvodových príjmov, a to do 15. februára bežného rozpočtového roka a do 30. júna bežného rozpočtového roka. Výbor pre makroekonomické prognózy najmenej dvakrát ročne vypracúva prognózy vývoja makroekonomiky, a to do 15. februára bežného rozpočtového roka a do 30. júna bežného rozpočtového roka.	splnené	
9	(1)	Subjekty verejnej správy sú povinné zostavovať svoj rozpočet najmenej na tri rozpočtové roky, pričom súčasťou návrhu rozpočtu je aj schválený rozpočet na bežný rozpočtový rok, údaje o očakávanej skutočnosti bežného rozpočtového roka a údaje o skutočnom plnení rozpočtu za predchádzajúce dva rozpočtové roky. Subjekty verejnej správy zohľadňujú pri zostavení svojho rozpočtu prognózy zverejnené ministerstvom financií podľa odseku 3.	splnené	Splnené pre verejnú správu ako celok (rozpočet verejnej správy).
	(2)	Subjekty verejnej správy sú povinné zverejňovať údaje o rozpočte podľa odseku 1 do 30 dní po schválení ich rozpočtu a do 60 dní po skončení rozpočtového roka.	nehodnotené	RRZ zatiaľ z kapacitných dôvodov nesledovala splnenie povinnosti za každý subjekt. Rozpočet verejnej správy nebol zverejnený do 30 dní po schválení parlamentom.
	(3)*	Ministerstvo financií najmenej dvakrát ročne zverejňuje prognózy vypracované výbormi podľa čl. 8 ods. 3, a to do 15.	splnené	

	februára bežného rozpočtového roka a do 30. júna bežného rozpočtového roka.		
(4)	Rozpočet verejnej správy obsahuje okrem údajov, ktoré ustanovuje osobitný zákon,		
	(a) konsolidovanú bilanciu rozpočtu verejnej správy,	splnené	Je potrebné detailnejšie členenie niektorých položiek a zabezpečenie porovnateľnosti rozpočtovaných údajov so skutočnosťou.
	(b) stratégiu riadenia štátneho dlhu	splnené	
	(c) údaje o daňových výdavkoch,	splnené	
	(d) implicitných záväzkoch	splnené	
	(e) podmienených záväzkoch,	splnené	Je potrebné ďalej rozširovať okruh subjektov poskytujúcich informácie o podmienených záväzkoch.
	(f) jednorazových vplyvoch	splnené	
	(g) o hospodárení podnikov štátnej správy;	splnené	Chýbajú podniky s účasťou FNM a adekvátny komentár.
	príslušný správca kapitoly štátneho rozpočtu je povinný predkladať ministerstvu financií požadované údaje za hospodárenie podnikov štátnej správy.	splnené	
(5)	Súhrnná výročná správa Slovenskej republiky obsahuje okrem údajov, ktoré ustanovuje osobitný zákon,		
	(a) aj výšku čistého bohatstva Slovenskej republiky,	splnené	Je potrebné zabezpečiť prepojenie salda a dlhu verejnej správy so zmenou čistého bohatstva. Výšku rozpočtových položiek je možné doplniť o údaj o rozpočtovanej sume príslušnej položky.
	(b) bilanciu rozpočtu verejnej správy,	splnené	
	(c) vyhodnotenie plnenia cieľov stratégie riadenia štátneho dlhu,	splnené	
	(d) jednorazové vplyvy	splnené	
	(e) hospodárenie podnikov štátnej správy.	splnené	

* V ústavnom zákone č. 493/2011 Z. z. sa v odseku 3 čl.9 nachádza chybná odvolávka na neexistujúci odsek 3 čl. 8 (správne malo ísť o odsek 2 čl. 8).

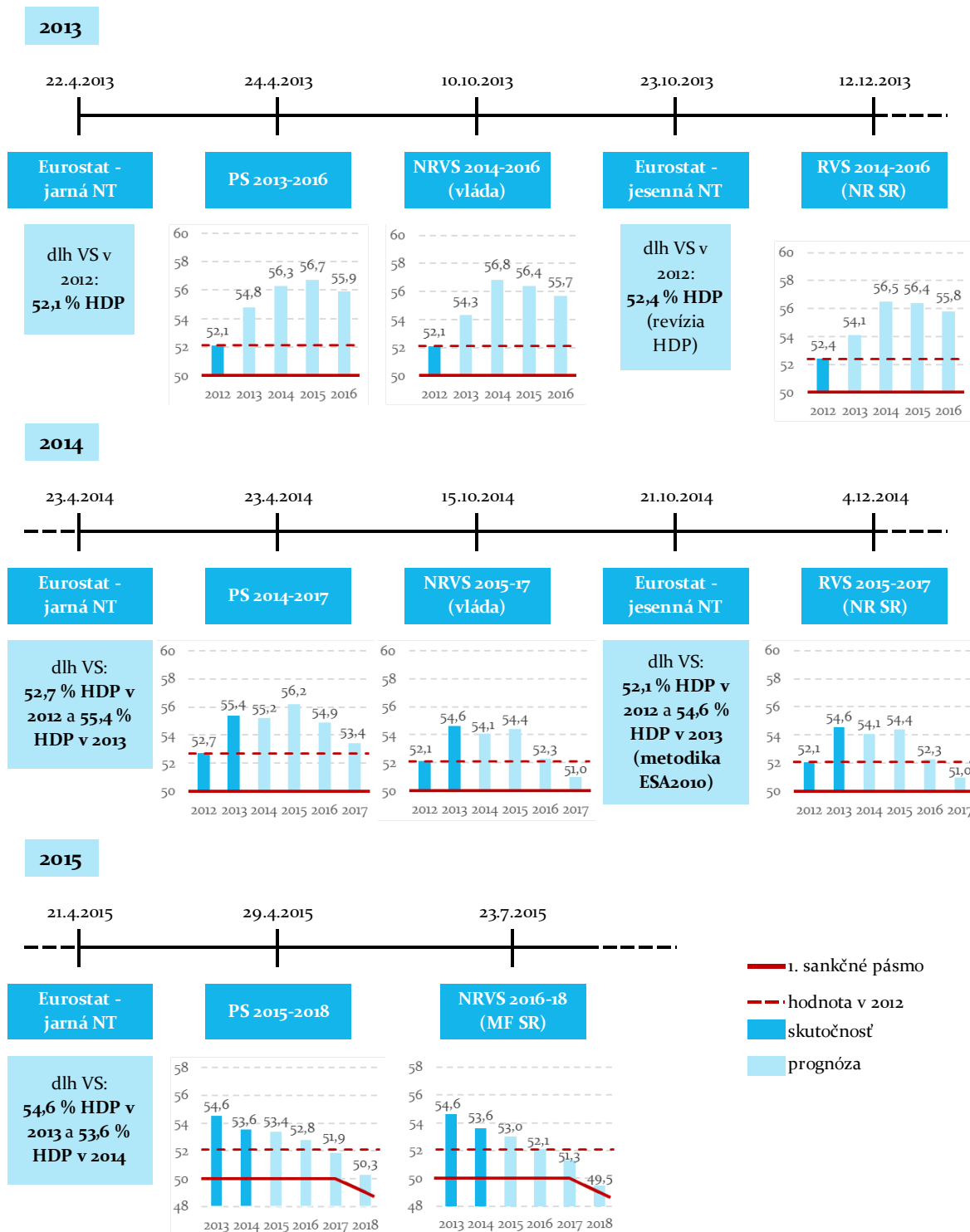
Zdroj: RRZ

(-) znamená, že príslušné znenie zákona nebolo hodnotené

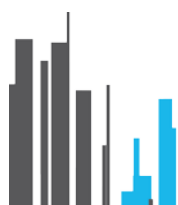

Príloha 2 – Prehľad zmien v prognózach hrubého dlhu VS

Schéma 2: Prognóza dlhu v jednotlivých fázach rozpočtového procesu (% HDP)

Pozn.: NT – notifikácia deficitu a dlhu, PS – program stability, NRVS – návrh rozpočtu verejnej správy, RVS – rozpočet verejnej správy, NR SR – Národná rada Slovenskej republiky, MF SR – Ministerstvo financií Slovenskej republiky
Zdroj: RRZ

Príloha 3 – Vývoj dlhu v rokoch 2010 až 2018

Hrubý dlh je jedným zo základných ukazovateľov vývoja zadĺženia verejnej správy danej krajiny. Na jeho výšku sú naviazané viaceré fiškálne pravidlá, či už na európskej alebo národnej úrovni. Pravidelne ho zverejňuje Eurostat a je relatívne ľahko kvantifikovateľný, keďže záväzky sú vyjadrené v nominálnych hodnotách.

Vývoj hrubého dlhu však neposkytuje ucelený obraz o tom, aký vplyv na jeho výšku má hospodárenie vlády. Zásadným nedostatkom tohto ukazovateľa je, že nezohľadňuje vývoj aktív verejnej správy. Vo všeobecnosti platí, že krajina je v lepšej situácii pri danej úrovni hrubého dlhu, ak má vyššie aktíva, keďže tieto môžu byť použité na jeho zníženie. Z tohto pohľadu je vhodnejším ukazovateľom čistý dlh, ktorý zverejňuje aj ministerstvo financií v súlade s definíciou z Paktu stability a rastu. Ide o hrubý dlh očistený o likvidné finančné aktíva, ako sú hotovosť na účtoch verejnej správy⁴⁶, cenné papiere a kótované akcie.

Rozdielny vývoj medzi oboma ukazovateľmi možno vidieť v roku 2014 (tabuľka 7), kde podiel hrubého dlhu na HDP medziročne klesol z 54,6 % na 53,6 % HDP. Čistý dlh však v rovnakom období vzrástol z 48,2 % HDP na 50,1 % HDP. To bolo spôsobené práve vývojom hotovosti na účtoch verejnej správy, keďže hrubý dlh sa znížil jej poklesom.

Tab 7: Vývoj dlhu medzi rokmi 2010 až 2018

	2010	2011	2012	2013	2014	2015 O	2016 N	2017 N	2018 N
(v mil. eur)									
1. Hrubý dlh	27 504	30 480	37 614	40 174	40 297	41 223	42 549	44 196	45 114
2. Likvidné finančné aktíva	2 542	1 636	4 474	4 721	2 598	3 459	3 592	3 813	4 197
3. Čistý dlh (1-2)	24 963	28 844	33 140	35 454	37 699	37 764	38 957	40 383	40 916
(v % HDP)									
4. Hrubý dlh	40,9	43,4	52,1	54,6	53,6	53,0	52,1	51,3	49,5
5. Likvidné finančné aktíva	3,8	2,3	6,2	6,4	3,5	4,5	4,4	4,4	4,6
6. Čistý dlh (4-5)	37,1	41,1	45,9	48,2	50,1	48,6	47,7	46,8	44,9
<i>p.m. Nominálne HDP (mil. eur)</i>	67 204	70 160	72 185	73 593	75 215	77 726	81 671	86 232	91 143

Pozn.: O - odhad MF SR, N - návrh rozpočtu verejnej správy na roky 2016 až 2018

Zdroj: MF SR, ŠÚ SR

Čistý dlh má takisto svoje nedostatky, keďže nezohľadňuje vývoj ostatných aktív verejnej správy, ani vplyv aktuálnej fiškálnej politiky vlády na budúci vývoj aktív a záväzkov (napríklad implicitné a podmienené záväzky). Z tohto pohľadu by vhodným ukazovateľom bolo čisté bohatstvo, ktoré všetky tieto zložky bilancie zahŕňa. V súčasnosti však zatiaľ kvôli dátovým problémom a chýbajúcej metodike nie je možné prepojiť vývoj čistého bohatstva s hospodárením vlády. RRZ preto v snahe priblížiť analýzu vývoja dlhu k tomuto konceptu identifikovala **také jednorazové a dočasné faktory ovplyvňujúce hotovosť, ktoré čisté bohatstvo nezlepšujú resp. ho ovplyvňujú iba dočasne** (tabuľka 8). Po úprave čistého dlhu o tieto faktory získame informáciu o tom, ako sa vyvíjal dlh vplyvom trvalých opatrení vlády.

⁴⁶ V prípade Slovenska tvorí hotovosť na účtoch verejnej správy vyše 95 % likvidných finančných aktív.

Prvou skupinou úprav sú **jednorazové vplyvy, ktoré v metodike ESA2010 ovplyvňujú saldo verejnej správy** v danom roku. V porovnaní so zoznamom jednorazových vplyvov, ktorý zverejňuje RRZ pri hodnotení rozpočtu, sa do úvahy berú iba také, ktoré majú vplyv na hotovosť.

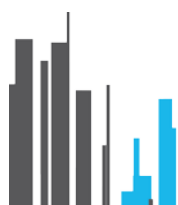
Druhou skupinou sú **jednorazové vplyvy, ktoré neovplyvňujú saldo verejnej správy, ale majú vplyv na hotovosť**. Ide o faktory, ktoré menia výšku hotovosti pri súčasnej zmene iných (nie likvidných) aktív alebo zmene takých záväzkov, ktoré nie sú súčasťou hrubého dlhu. V rokoch 2010 až 2018 RRZ identifikovala transakcie so štátnymi podnikmi, ako napríklad privatizácia podielu štátu (Slovak Telekom), vyplatenie dividend nad rámec ich zisku z riadnej hospodárskej činnosti (najmä SPP a ZSE), príjmy štátu zo splatených úverov, ktoré si daný podnik nahradil súkromnými úvermi (Vodohospodárska výstavba). Patria sem aj zmeny spojené s kapitalizačným pilierom dôchodkového systému. Presun naakumulovaných aktív sporiteľov zo súkromných dôchodkových správcovských spoločností do sektora verejnej správy síce zvyšuje hotovosť na účtoch verejnej správy, ale je zároveň spojený aj s budúcimi výdavkami pri výplate dôchodkov týchto sporiteľov.

Ďalšou skupinou faktorov, ktoré RRZ zohľadnila, sú **toky spojené s čerpaním fondov EÚ**. Keďže dochádza k časovému nesúladu medzi skutočne vynaloženými prostriedkami zo štátneho rozpočtu na financovanie projektov EÚ a ich preplatením z rozpočtu EÚ, v jednotlivých rokoch môže dôjsť k výraznejšiemu rozdielom medzi hotovostnými⁴⁷ príjmami a výdavkami spojenými s čerpaním fondov EÚ. Ide o faktor mimo kontroly vlády, ovplyvňuje však stavy hotovosti na účtoch verejnej správy a teda aj výšku dlhu. RRZ v rámci hotovostných tokov zohľadnila aj finančné korekcie súvisiace s nezrovnalosťami pri čerpaní fondov EÚ, keďže sa nimi znižuje nárok krajiny na sumu preplatených prostriedkov z rozpočtu EÚ. Zároveň hotovostnú bilanciu ovplyvňujú aj preddavky (nezahrnuté do rozpočtu), ktoré sa neskôr zúčtujú.

Tab 8: Zmeny v hotovosti bez vplyvu na čisté bohatstvo (mil. eur)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
1. Jednorazové hotovostné vplyvy na saldo VS	-302	279	263	42	130	276	137	115	117
- zvýšenie nezd. časti základu dane DPFO	-211	-	-	-	-	-	-	-	-
- príjmy Soc. poisť. z oddĺženia zdravotníctva	-	59	-	-	-	-	-	-	-
- príjmy z predaja telekomunikačných licencií	-	88	-	-	164	-	-	-	-
- náklady spojené so suchom/povodňami	-113	-	-	-	-	-	-	-	-
- mimoriadny odvod v bankovom sektore	-	-	40	-	-	-	-	-	-
- jednorazové dividendy	-	110	186	-	-	178	117	115	117
- doplatok dôchodkov ozbrojeným zložkám	-	-	-	-8	-58	-	-	-	-
- pokuta protimonopolného úradu	-	-	-	-	45	-	-	-	-
- prepočet odvodu do rozpočtu EÚ	-	-	-	-	-87	-	-	-	-
- splácanie NFV Cargo a.s.	-	-	10	20	20	98	20	-	-
- splátka NFV od Vodohospodárskej výstavby	22	22	27	30	48	-	-	-	-
2. Ostatné jednorazové vplyvy	146	110	137	552	495	1 351	0	0	0

⁴⁷ Vplyv na saldo v metodike ESA2010 je nulový, keďže hotovostný nesúlad príjmov a výdavkov je vyrovnaný zmenou stavu pohľadávky voči rozpočtu EÚ. Ak sú výdavky vyššie ako príjmy, dôjde k nárastu pohľadávky a naopak.

- jednorazový vplyv otvorenia II. piliera dôchodkového systému	-	-	44	240	-	545	-	-	-
- superdividendy	146	110	93	312	337	9	-	-	-
- privatizácia/odkúpenie podielov	-	-	-	-	-	800	-	-	-
- splátka NFV od Vodohospodárskej výstavby	-	-	-	-	158	-	-	-	-
3. Vplyvy čerpania a preplácania EÚ fondov	-182	-492	173	68	-423	509	0	0	0
- zahrnuté v rozpočte	-226	-60	113	148	-756	275	0	0	0
- korekcie k EÚ fondom	-	-	-	125	111	234	-	-	-
- nezahrnuté v rozpočte (preddavky)	44	-432	60	-205	222	-	-	-	-
4. Zmeny v hotovosti bez vplyvu na čisté bohatstvo (1+2+3)	-337	-102	572	662	203	2 138	137	115	117
- v % HDP	-0,5	-0,1	0,8	0,9	0,3	2,8	0,2	0,1	0,1

Pozn.: (+) zvyšuje a (-) znižuje hotovosť na účtoch verejnej správy

Zdroj: RRZ, MF SR, ŠÚ SR

Po zohľadnení týchto dočasných faktorov dlh vzrástol v roku 2012 (o 5,6 % HDP) pomalšie ako hrubý dlh (o 8,7 % HDP). Nárast dlhu bol ešte nižší (3,8 % HDP), ak sa upraví aj o vplyv pôžičiek z EFSF a je zhruba na rovnakej úrovni ako v roku 2011. Súvisí to s tým, že hrubý dlh sa v danom roku zvýšil najmä v dôsledku výrazného nárastu hotovostnej rezervy štátu.

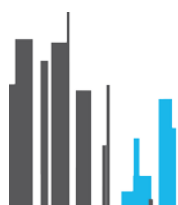
Zníženie hotovostnej rezervy naakumulovanej v priebehu roku 2012 sa prejavilo poklesom hrubého dlhu v roku 2014, kedy aj napriek deficitu na úrovni tesne pod 3 % HDP, dlh poklesol o 1 % HDP. Ak sa vývoj dlhu očistí o zmeny v hotovostnej rezerve a o jednorazové faktory, v roku 2014 došlo k jeho zvýšeniu o 2,2 % HDP. Celkovo sa hrubý dlh v rokoch 2011 až 2014 zvýšil o 12,6 % HDP. Ak by sa nevyužívali jednorazové vplyvy, nárast dlhu by v tomto období bol vyšší a dosiahol by 14,8 % HDP.

Ani v roku 2015 sa neočakáva stabilizácia dlhu, a to aj napriek tomu, že hrubý aj čistý dlh by mali klesnúť. Dôvodom je jednorazové zvýšenie hotovosti najmä vplyvom privatizácie a otvorenia II. piliera dôchodkového systému. Po očistení o tieto zmeny dlh medziročne vzrastie o 1,2 % HDP. K poklesu podielu dlhu na HDP vplyvom trvalých opatrení vlády by malo dôjsť prvýkrát v roku 2016. Platí to za predpokladu naplnenia rozpočtového cieľa a prognózovaného tempa rastu ekonomiky. Vývoj úrovne hrubého a čistého dlhu bez jednorazových vplyvov ilustruje box 6.

Tab 9: Prehľad vývoja dlhu do roku 2018 (medziročné zmeny, % HDP)

	2011	2012	2013	2014	2015 O	2016 N	2017 N	2018 N	kumul. (2011-2014)
1. Hrubý dlh	2,5	8,7	2,5	-1,0	-0,5	-0,9	-0,8	-1,8	12,6
2. Likvidné finančné aktíva	-1,4	3,9	0,2	-3,0	1,0	-0,1	0,0	0,2	-0,3
3. Čistý dlh (1-2)	4,0	4,8	2,3	1,9	-1,5	-0,9	-0,9	-1,9	13,0
4. Hotovosť neovplyvňujúca čisté bohatstvo	0,1	-0,8	-0,9	-0,3	-2,8	-0,2	-0,1	-0,1	-1,8
5. Dlh bez jednorazových vplyvov (3-4)	3,8	5,6	3,2	2,2	1,2	-0,7	-0,7	-1,8	14,8
- vplyv EFSF	0,2	1,8	0,5	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	2,8
- ostatné vplyvy	3,6	3,8	2,6	2,1	1,2	-0,7	-0,7	-1,8	12,0

Zdroj: RRZ, MF SR, ŠÚ SR

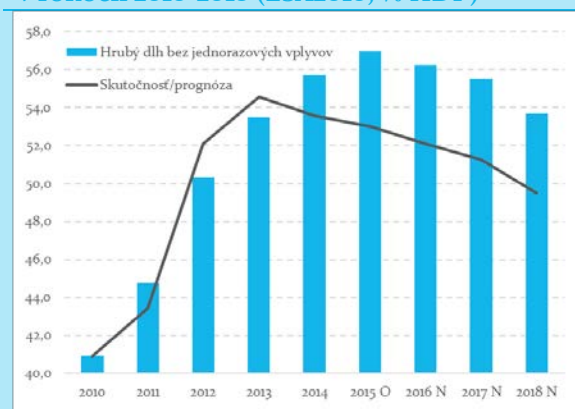

Box 6: Vývoj dlhu očisteného o jednorazové vplyvy

Hlavný text materiálu obsahuje len medziročné zmeny dlhu očisteného o jednorazové vplyvy. Súvisí to s tým, že nie je možné jednoznačne určiť vplyv niektorých faktorov na úroveň dlhu, ale len na jeho zmeny. Konkrétne ide o hotovostnú rezervu, ktorej úroveň závisí napríklad od vnímania rizika na finančných trhoch a výšky splátok záväzkov v najbližšom období. V danom roku je potom náročné určiť jej optimálnu výšku. Z toho dôvodu sa jej vplyvy na hrubý dlh odhadujú medziročnými zmenami. Ďalšou skupinou sú jednorazové vplyvy na hotovosť súvisiace so zmenami nelikvidných aktív a pasív, ktoré nie sú súčasťou hrubého dlhu. V tomto prípade nie sú k dispozícii vplyvy pred rokom 2011, čo znamená, že nie je možné určiť, ako ovplyvnili výšku dlhu na konci roku 2010.

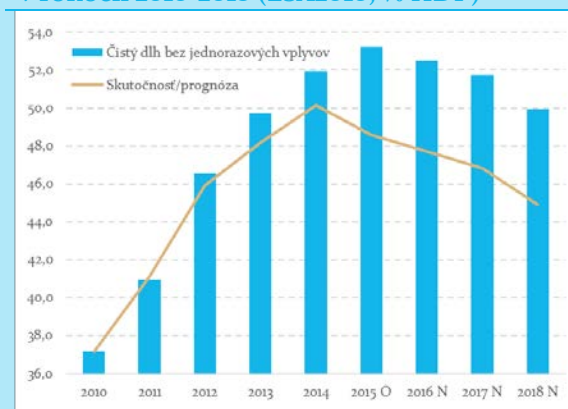
Napriek tomu však na ilustratívne účely možno ukázať hypotetický vývoj dlhu do roku 2018 za predpokladu, že by nebol ovplyvnený jednorazovými vplyvmi. Východiskom je stav dlhu (hrubého a čistého) na konci roku 2010 a k nemu sa pripočítajú zmeny dlhu očisteného o jednorazové vplyvy v jednotlivých rokoch (tabuľka 8). Voľba východiskového roku je založená na tom, že v ďalších rokoch bol hrubý dlh výrazne ovplyvnený kolísaním hotovostnej rezervy.

Graf 6: Vývoj hrubého dlhu verejnej správy v rokoch 2010-2018 (ESA2010, % HDP)

Zdroj: ŠÚ SR, MF SR, RRZ

Graf 7: Vývoj čistého dlhu verejnej správy v rokoch 2010-2018 (ESA2010, % HDP)

Zdroj: ŠÚ SR, MF SR, RRZ

Za predpokladu, že by hrubý dlh po roku 2010 nebol ovplyvnený jednorazovými faktormi, dlh by kontinuálne rástol do roku 2015 približne na úroveň 57 % HDP (neuvažuje sa so zmenou fiškálnej politiky vplyvom prekročenia niektorých hraníc dlhu spojených so sankciami v ústavnom zákone). Až po tomto období by vplyvom plánovanej fiškálnej konsolidácie a prognózovaného zrýchlenia rastu ekonomiky došlo k jeho postupnému poklesu. Na konci roku 2018 by hrubý dlh dosahoval približne 53,7 % HDP. Pribeh čistého dlhu bez jednorazových vplyvov je podobný, pričom dosahuje približne o 4 perc. body nižšie hodnoty ako hrubý dlh.

Príloha 4 – Výpočet tempa rastu zákonom definovaných výdavkov

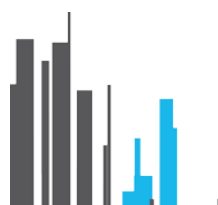
Ústavný zákon obsahuje konkrétne položky, o ktoré sa celkové výdavky verejnej správy upravujú pri posudzovaní toho, či návrh rozpočtu predložený vládou na rokovanie národnej rady obsahuje medziročný rast výdavkov v porovnaní s minuloročným rozpočtom. Nad rámec nich sa v návrhu rozpočtu verejnej správy na roky 2015 až 2017 vyskytli položky, ktoré skresľujú jeho porovnateľnosť so schváleným rozpočtom na rok 2014. Ide o mimoriadne položky, ktorý ústavný zákon nemohol predvídať. RRZ je toho názoru, že kvôli objektívnemu posúdeniu splnenia danej sankcie by sa mali zohľadniť aj takéto položky.

RRZ preto pri vyhodnotení splnenia povinnosti vlády o predložení návrhu rozpočtu s nerastúcimi výdavkami vzala do úvahy aj nasledujúce položky:

- **Prechod na novú metodiku vykazovania národných účtov ESA₂₀₁₀** od septembra 2014, ktorý mal dva efekty na celkovú výšku výdavkov. Po prvé, došlo k prísnejšiemu posudzovaniu zaradenia subjektov do sektora verejnej správy. Medzi rokmi 2013 a 2014 sa zvýšil počet subjektov, za ktoré sa zostavuje súhrnný rozpočet verejnej správy, čo viedlo k nárastu celkových príjmov a výdavkov verejnej správy. Kým rozpočet na rok 2014 ešte neobsahoval nové subjekty, v návrhu rozpočtu na roky 2015 až 2017 sa väčšina z nich zahrnula (ide o Železnice SR, Národnú diaľničnú spoločnosť - NDS, Eximbanku, dopravné podniky niektorých miest, Agentúru pre núdzové zásoby ropy a ropné produkty)⁴⁸. RRZ sa preto rozhodla vyňať rozpočtované výdavky týchto subjektov, pričom zohľadnila iba ich čistý vplyv na celkové výdavky. Napríklad NDS už pred zaradením do sektora verejnej správy financovala časť svojich výdavkov zo štátneho rozpočtu, čo znamená, že výdavky verejnej správy boli už v tom čase ovplyvnené vo výške poskytnutých transferov. Zahrnutie NDS do sektora verejnej správy potom navýšilo celkové výdavky len o tie výdavky NDS, ktoré si financovala z vlastných príjmov alebo na úkor deficitu.

Po druhé, nová metodika viedla aj k odlišnému zaznamenaniu niektorých transakcií. Majú síce neutrálny vplyv na saldo, ale navyšujú celkovú úroveň príjmov a výdavkov. Najvýraznejší vplyv majú daňové kredity (daňový bonus na vyživované dieťa, zamestnanecká prémie). V predchádzajúcej metodike (ESA₉₅) sa daňové kredity zaznamenávali na strane príjmov s negatívnym znamienkom, t.j. príjmy z dane príjmov fyzických osôb boli znížené o sumu vyplatených kreditov. Podľa novej metodiky ESA₂₀₁₀ sa daňové príjmy zaznamenávajú v hrubej výške (neznížené o kredity) s tým, že vyplatené daňové kredity sa zaznamenávajú vo výdavkoch. Vplyvom novej metodiky sa celková úroveň príjmov a výdavkov zvýši o sumu vyplatených daňových kreditov. Ostatné metodické zmeny zahŕňajú zaznamenanie výdavkov na výskum a vývoj, imputovaných sociálnych príspevkov a presmerovanie príspevkov do Fondu ochrany vkladov cez sektor verejnej správy.

⁴⁸ Jedinou výnimkou sú nemocnice zaradené do sektora verejnej správy. Návrh rozpočtu na roky 2015 až 2017 uvažoval iba s ich saldom hospodárenia, nedošlo teda k zahrnutiu príjmov a výdavkov týchto subjektov.

- **Nesystémový prvok v prognóze daní** – v roku 2014 bol nad rámec daňovej prognózy Výboru pre daňové prognózy jednorazovo zvýšený výnos DPH o sumu 250 mil. eur z dôvodu predpokladaného lepšieho výberu tejto dane. Súčasne, aby táto transakcia neovplyvnila rozpočtovaný deficit, bola na strane výdavkov vytvorená rezervná položka v podobe nealokovaných výdavkov v rovnakej výške. Takéto neopodstatnené navýšenie výdavkov⁴⁹ skresľuje ich vzájomnú porovnateľnosť medzi schváleným rozpočtom na rok 2014 a návrhom rozpočtu na roky 2015 až 2017, čo by mohlo uľahčiť splnenie pravidla o nerastúcich výdavkoch. RRZ sa z toho dôvodu rozhodla očistiť výdavky aj o túto položku.

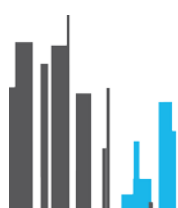
Tab 10: Úprava tempa rastu výdavkov o ďalšie faktory (ESA₂₀₁₀, mil. eur)

	2014 R	2015 N	2016 N	2017 N
1. Upravené výdavky verejnej správy	24 158	25 212	25 698	25 945
2. Vplyv prechodu na metodiku ESA₂₀₁₀ (a+b)	0	1 121	1 111	1 143
a. Výdavky nových subjektov verejnej správy	0	625	598	618
- ŽSR	0	266	242	265
- NDS	0	214	218	221
- Agentúra pre núdzové zásoby ropy a ropné produkty	0	50	49	48
- dopravné podniky	0	83	77	72
- Eximbanka	0	13	12	12
b. Vplyv zmien v zaznamenaní transakcií na výdavky	0	496	514	525
- daňové kredity	0	257	257	259
- výdavky na vedu a výskum	0	218	237	247
- imputované sociálne príspevky	0	17	17	17
- Fond ochrany vkladov (presmerovanie príspevkov)	0	3	3	3
3. Vplyv rezervy na zlepšený výber DPH na výdavky	250	0	0	0
4. Upravené výdavky o relevantné faktory (1-2-3)	23 908	24 091	24 586	24 802
- zmena oproti roku 2014		183	679	894
<i>p.m. Zmena upravených výdavkov verejnej správy oproti roku 2014</i>		<i>1 054</i>	<i>1 540</i>	<i>1 788</i>

Pozn.: R - schválený rozpočet, N - návrh rozpočtu predložený vládou na rokovanie národnej rady

Zdroj: MF SR, RRZ

⁴⁹ RRZ, [Hodnotenie Návrhu rozpočtu verejnej správy na roky 2014 až 2016](#), november 2013, str. 50-51

Príloha 5 – Odpovede k dodatočným úlohám samosprávy bez dostatočného finančného krytia

RRZ pri vyhodnocovaní článku 6, odseku 2 ústavného zákona o rozpočtovej zodpovednosti oslovila listom Ministerstvo financií SR, Združenie miest a obcí Slovenska, Úniu miest Slovenska a Združenie samosprávnych krajov. V tejto časti sú uvedené citácie odpovedí jednotlivých inštitúcií. V prípade Združenia miest a obcí Slovenska je uvedená kópia celého listu, keďže ho zaslali iba v papierovej podobe.

Ministerstvo financií SR:

„Ministerstvo financií SR v roku 2014 neeviduje úpravu pôsobností, ktorá by ustanovovala nové úlohy obciam alebo vyšším územným celkom. V roku 2015 došlo k schváleniu zákona č. 125/2015 Z. z. o registri adries a o zmene a doplnení niektorých zákonov s účinnosťou 1. júla 2015, ktorým sa ukladajú obci nové úlohy v súvislosti s vedením registra adries, pričom ich financovanie bude zabezpečované prostredníctvom kapitoly Ministerstva vnútra SR formou dotácií na prenesený výkon štátnej správy.“

Únia miest Slovenska:

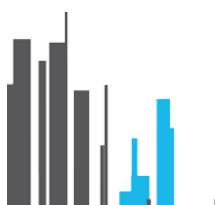
1.) **Rozšírenie úloh obcí a miest v zmysle zákona o pomoci v hmotnej núdzi** i napriek deklarovanému zabezpečeniu hlavných úloh a koordinácie i kontroly zo strany koordinátorov – aktivačných centier – nie je finančne kryté zo strany štátu.

2.) **Rozšírenie úloh miest a obcí na základe zákona 364/2013 Z.z., ktorým sa novelizoval zákon č. 571/2009 Z.z. o rodičovskom príspevku, ďalej z novely zák. č. 433/2013 Z.z, ktorým sa novelizoval od 1.2.2014 zák. č. 600/2013 o prídavku na dieťa** nie sú dostatočne kryté zo strany štátu – mestá a obce dostávajú len symbolickú mesačnú dotáciu ak o ňu požiadajú Úrad práce sociálnych vecí a rodiny v zmysle zákona č. 544/2010 Z.z. o dotáciách v pôsobnosti MPSVaR SR – ide o absolútne nedostatočné krytie uvedených úloh.

3.) **Zmena vo financovaní CVČ** priniesla výrazné navýšenie výdavkov tých miest a obcí, na území ktorých je CVČ (neexistuje žiadny legislatívny mechanizmus, ktorý by vyžadoval od obcí, ktoré CVČ nemajú, ale ich deti navštevujú CVČ v strediskovej obci, resp. meste, aby poskytovali dotáciu týmto strediskovým obciam, resp. mestám, ktorým z tohto dôvodu vznikajú vysoké deficity pri zabezpečovaní prevádzky CVČ, ktoré musia hrať z vlastných zdrojov. Navyiac sa novelizáciou výrazne rozšírila administratívna účtovná agenda súvisiaca s financovaním CVČ.

4.) **Zmena legislatívy pri nakladaní odpadu zo školskej jedálne** – nebola premietnutá aj do finančného krytia zo strany štátu, všetky výdavky bez výnimky vyplývajúce z uvedeného legislatívneho opatrenia musia kryť z vlastných zdrojov obce a mestá.

5.) **Nie sú plne finančne kryté nové kompetencie v sociálnej oblasti**, konkrétne aktivačné opatrenia na podporu zamestnanosti zákon č. 5/2004 Z.z. o službách zamestnanosti, vrátane národných projektov na podporu zamestnávania – zamestnávanie mladých do 29 rokov – úloha dobrovoľná. Kofinancovanie týchto opatrení zo strany samospráv miest a obcí predstavuje takmer 2/3 celkových nákladov.

6.) Pretrváva nedostatočné finančné krytie najmä v oblasti preneseného výkonu Stavebných úradov, matrik a starostlivosti o životné prostredie

Združenie samosprávnych krajov:

„...v roku 2014 neprišlo k úpravám pôsobností, ktoré by ustanovovali nové úlohy vyšším územným celkom, alebo rozširovali existujúce prenesené a originálne úlohy.“

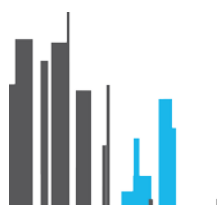
Združenie miest a obcí Slovenska:

1. Príklady nových úloh pre mestá a obce, ktoré boli prijaté v legislatíve v roku 2014 :

- zákon č. 1/2014 Z. z. o organizovaní verejných športových podujatí a o zmene a doplnení niektorých zákonov zavedením nových povinností pri organizovaní športových podujatí,
- zákon č. 140/2014 Z. z. o nadobudnutí vlastníctva poľnohospodárskeho pozemku stanovením povinnosti obciam vydávať potvrdenia o podnikaní v poľnohospodárstve, potvrdenia o blízkom a príbuzenskom vzťahu,
- nové povinnosti obcí v zákone č. 178/198 Z. z. o podmienkach predaja výrobkov a poskytovania služieb na trhovách miestach o kontrolu predávajúcich pri používaní elektronickej registračnej pokladnice alebo virtuálnej registračnej pokladnice, povinné päťročné uchovávanie a archiváciu údajov, s bezodkladným informovaním Finančného riaditeľstva SR o vydaní potvrdenia,
- zákon č. 314/2014 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie, ktorým vznikla povinnosť posudzovania vplyvov na životné prostredie aj pre strategické dokumenty - program rozvoja obcí, územné plány.

2. Príklady rozšírenia, doplnenia súčasne vykonávaných úloh s dopadom na výdavky miest a obcí, alebo stanovenie zákonných limitov s možným negatívnym dopadom na vlastné príjmy miest a obcí v roku 2014:

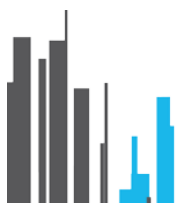
- zvýšenie minimálnej mzdy na rok 2014 na 352.- euro, a zvýšenie minimálnej mzdy na rok 2015 na 380.- euro (s pozitívnym vplyvom zavedenia tzv. odvodovej odpočítateľnej položky),
- dopady novely zákona č. 553/ 2003 Z. z. o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme so zvýšením tarifných plátov,
- zmena zákona č. 401/1998 Z. z. o poplatkoch za znečistenie ovzdušia. Zmeny spočívajú v doplnení, že v prípade vydávania rozhodnutí na prevádzku malého zdroja znečistenia a poplatku právnickej osoby ide o prenesený výkon štátnej správy,
- rozšírenie povinnosti obcí v zákone č. 50/ 1976 Z. z. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku o povinnosť širšieho zverejňovania údajov pri začatí konania o umiestnení stavby, územného konania o využití územia, ku ktorému sa začalo posudzovanie vplyvov alebo zisťovacie konanie,
- rozšírenie povinnosti obcí v zákone č. 25/ 2006 Z. z. o verejnom obstarávaní, zavedením povinnosti zverejňovať v profile súhrnné správy o zákazkách a archivovať doklady minimálne päť rokov,

- rozšírenie povinnosti obcí v zákone č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách o možnosť poskytovania ošetrovateľskej starostlivosti v zariadeniach pre seniorov,
- prijatie zmien v zákone č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a poplatku za komunálny odpad a drobné stavebné odpady zavedením maximálnej sadzby pri zdaňovaní poľnohospodárskych a lesných pozemkov,
- rozšírenie pôsobností obcí v zákone č. 37/2014 Z. z. o dobrovoľnej požiarnej ochrane.

3. Príklady pôsobností, pri ktorých sú mestá a obce účastníkmi právnych vzťahov, zamestnávateľia, organizátori menších obecných služieb alebo povinné osoby, a tieto spolufinancujú :

- aktívne opatrenia na podporu zamestnanosti a zmeny v zákone č. 5/ 2004 Z. z. o službách zamestnanosti), vrátane národných projektov na podporu zamestnávania,
- ustanovenia zákona o pomoci v hmotnej núdzi a aktivácia ľudí v hmotnej núdzi.

Príloha 6 – Informácia o plnení numerických fiškálnych pravidiel samosprávou

Ústavný zákon o rozpočtovej zodpovednosti v odseku 3 článku 6 definuje sankcie za prekročenie dlhového pravidla platného pre územné samosprávy. Nadväzuje tým na § 17 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy. Ten definuje nasledovné podmienky, kedy obec a vyšší územný celok (VÚC) môžu na plnenie svojich úloh prijať návratné zdroje financovania:

- ak celková suma dlhu⁵⁰ obce alebo VÚC neprekročí 60 % skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka a
- ak suma ročných splátok návratných zdrojov financovania vrátane úhrady výnosov neprekročí 25 % skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka.

Naviazaním oboch pravidiel na skutočné bežné príjmy sa sledovalo, aby obce a VÚC boli schopné svoje záväzky reálne pokryť svojou bežnou prevádzkou.

Dlhové pravidlo pre samosprávy je prísnejšie ako dlhový limit verejnej správy. Aj keď jeho numericky vyjadrená horná hranica je momentálne tiež na úrovni 60 %, dlh verejnej správy sa dáva do pomeru s výkonom ekonomiky a nie so skutočnými bežnými príjmami.

Z dôvodu, že ods. 3 čl. 6, ktorý definuje finančné sankcie⁵¹ pre samosprávy s dlhom nad 60 %, nadobudol účinnosť 1. januára 2015, hlavný text správy neobsahuje vyhodnotenie jeho plnenia⁵². Novela zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy účinná od 1. augusta 2015 bližšie vymedzila spôsob výpočtu pokuty:

- Do sumy dlhu na účely výpočtu pokuty sa nezapočítavajú záväzky z prijatia návratných zdrojov financovania na krytie záväzkov po lehote splatnosti a záväzky obce alebo vyššieho územného celku v nútenej správe.
- Pokuta sa opakovane uloží iba pri medziročnom náraste podielu dlhu vo výške 5 % z tohto medziročného nárastu
- Pokuta sa neukladá, ak nepresiahne sumu 40 eur.

⁵⁰ V roku 2014 prišlo k **rozšíreniu** definície celkovej sumy dlhu. Ide o súhrn záväzkov vyplývajúcich zo splácania istín návratných zdrojov financovania, **záväzkov z investičných dodávateľských úverov a ručiteľských záväzkov** obce alebo vyššieho územného celku, očistený o záväzky z návratných zdrojov financovania prijatých na zabezpečenie predfinancovania spoločných programov SR a EÚ, v prípade obcí aj o úvery zo Štátneho fondu rozvoja bývania a z Audiovizuálneho fondu.

⁵¹ Výška pokuty je definovaná ako 5 % z rozdielu medzi celkovou sumou dlhu a 60 % skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka. Tu však treba prihliadnúť aj na ods. 4 čl. 6. ústavného zákona, ktorý zabezpečuje neuplatnenie pokuty počas 24 mesiacov od ustanovujúceho zasadnutia zastupiteľstva, ak nebola vo voľbách ako nový starosta, primátor, alebo predseda VÚC zvolená tá istá osoba, ako v predchádzajúcom volebnom období.

⁵² Vyhodnotenie plnenia limitu dlhu s udelením pokuty sa prvýkrát uskutoční v priebehu roku 2016 na základe skutočnej výšky dlhu ku koncu roku 2015.

Pre ilustráciu súčasného stavu príloha obsahuje prehľad zákonom definovaných pomerových ukazovateľov VÚC a obcí.

Nasledujúce numerické hodnoty sú vyhodnotením roku 2014 a medziročných zmien. Hodnoty uvádzané v zátvorkách predstavujú jednotlivé parametre za predpokladu nemennosti definície celkovej sumy dlhu.

Vyššie územné celky

Celkové zadĺženie VÚC dosiahlo ku koncu roka 2014 úroveň 31,6 % (28,7 %) bežných príjmov roka 2013 a medziročne kleslo o 1,0 (3,9) p.b. K hranici 60 % sa najviac priblížil Trenčiansky samosprávny kraj s dlhom 44,7 %, naopak najnižší relatívny dlh na úrovni 20,1 % evidoval Nitriansky SK. Pomer dlhovej služby (splácanie úrokov a istín) voči príjmom dosiahol hodnotu 12,1 %. Limit dlhovej služby na úrovni 25 % bol prekročený Trenčianskym a Žilinským samosprávnym krajom. Limit dlhu prekročený nebol. Za predpokladu účinnosti ods. 3 čl. 6 ústavného zákona by VÚC nehrozili žiadne sankcie.

Tab 11: Vyhodnotenie pravidiel pre VÚC a medziročné porovnanie dlhu (rok 2014, v tis. eur)

Názov VÚC	Celková suma dlhu	Splácanie úrokov	Splácanie istín	Bežné príjmy (rok 2013)	Pomer dlhu (%)	Dlhová služba (%)	Medziročná zmena pomeru dlhu (p.b.)
Bratislavský VÚC	37 083	415	1 696	117 854	31,5	1,8	-2,9
Trnavský VÚC	45 984	1 318	4 608	112 410	40,9	5,3	-7,2
Trenčiansky VÚC	53 097	1 412	57 262	118 671	44,7	49,4	-1,8
Nitriansky VÚC	29 694	527	2 467	147 458	20,1	2,0	-3,2
Žilinský VÚC	42 101	781	44 295	149 214	28,2	30,2	-0,2
Banskobystrický	49 942	791	4 948	141 657	35,3	4,1	5,4
Prešovský VÚC	38 894	153	6 750	163 815	23,7	4,2	-4,7
Košický VÚC	53 417	759	6 334	157 637	33,9	4,5	5,0
VÚC spolu	350 212	6 157	128 360	1 108 716	31,6	12,1	-1,0

Zdroj: Štátna pokladnica, RRZ

Vyhodnotenie numerických pravidiel za rok 2014 je v porovnaní s rokom 2013 pozitívnejšie z pohľadu ďalšieho znižovania relatívneho zadĺženia. Absolútny dlh VÚC vzrástol o 12 mil. eur z 338 mil. eur na 350 mil. eur, pričom je nutné doplniť, že nárast o 32 mil. eur vyplýva z rozšírenia definície dlhu. Bez tejto úpravy by dlh medziročne klesol o 20 mil. eur na 318 mil. eur.

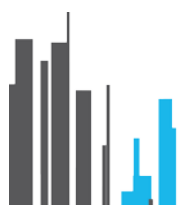
Obce

Z celkového posudzovaného počtu 2913⁵³ prekročilo dlhový limit 104 (95) obcí. Za predpokladu účinnosti ods. 3 čl. 6 ústavného zákona by im hrozili pokuty vo výške 5 % z rozdielu medzi celkovou sumou dlhu a 60 % skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka⁵⁴ – celkom v hodnote 1,16 (0,94) mil. eur⁵⁵. Limit dlhovej služby prekročilo 160 obcí, pričom

⁵³ RRZ mala pre vyhodnotenie dlhového pravidla k dispozícii úplné dáta za 2913 obcí z celkového počtu 2926. Pri vyhodnotení údajov Bratislavy a Košíc boli použité ich magistráty a jednotlivé mestské časti ako samostatné obce.

⁵⁴ Treba prihliadnúť aj na ods. 4 čl. 6.

⁵⁵ Výpočet neuvažuje so spresnenou definíciou dlhu na účely výpočtu pokuty, ktorá je účinná od 1. augusta 2015.

17 z nich prekročilo oba limity. Celkovo tak v roku 2014 prekročilo aspoň jeden limit 247 (238) obcí, čo je oproti roku 2013 pokles o 9 (18).

Nasledujúca tabuľka obsahuje na ľavej strane rebríček desiatich najvyšších hodnôt pomeru dlhu obce a potenciálnej pokuty voči jej príjmom. V pravej časti tabuľky sú uvedené obce, ktorým v budúcnosti hrozia najvyššie pokuty v nominálnom vyjadrení.

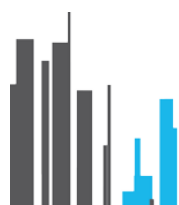
Tab 12: Obce podľa pomeru dlhu a pomeru pokuty k príjmom (%) a výšky pokuty (tis. eur)

Názov obce	Okres	Pomer dlhu	Pomer pokuty	Názov obce	Okres	Pokuta
Dobroslava	Svidník	1820,8	88,0	Bratislava - Devín	Bratislava IV	363,3
Pstriná	Svidník	1272,0	60,6	Spišská Belá	Kežmarok	99,0
Bratislava - Devín	Bratislava IV	1232,0	58,6	Moča	Komárno	97,6
Lipová	Bardejov	969,7	45,5	Dlhá nad Kysucou	Čadca	59,4
Opava	Veľký Krtíš	664,2	30,2	Teplička nad Váhom	Žilina	42,9
Čierny Potok	Rimavská Sobota	520,1	23,0	Bzenica	Žiar nad Hronom	39,2
Rašice	Revúca	479,4	21,0	Štefanov	Senica	28,7
Počúvadlo	Banská Štiavnica	455,6	19,8	Cabaj - Čápor	Nitra	28,7
Kochanovce	Bardejov	434,0	18,7	Šajdíkove Humence	Senica	12,9
Kráľovce - Krnišov	Krupina	411,0	17,5	Bohunice	Ilava	12,3

Zdroj: Štátna pokladnica, RRZ

V prípade obcí je hodnotenie veľmi podobné ako pri samosprávnych krajoch. Relatívne zadlženie pokleslo o 0,4 p.b., ale počet obcí s nadmerným dlhom vzrástol o 43 (34). Absolútny dlh sa zvýšil o 28 mil. eur z 582 mil. eur na 610 mil. eur. Dlh rástol, podobne ako pri VÚC, najmä z dôvodu rozšírenia definície celkovej sumy dlhu o 39 mil. eur. Bez zmeny by celkový dlh obcí medziročne klesol o 10 mil. eur na 572 mil. eur. Výška potenciálnej pokuty vzrástla o 14 % (bez zmeny metodiky by poklesla o 8 %).

Z dôvodu vysokého počtu posudzovaných obcí sú v nasledovnom prehľade uvedené výsledné hodnoty iba tých, ktoré za rok 2014 prekročili aspoň jeden z limitov zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy.

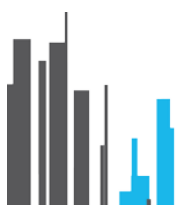

Tab 13: Vyhodnotenie pravidiel pre obce (rok 2014, v %)

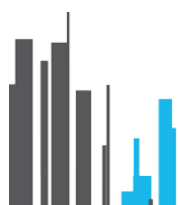
Názov obce (Okres)	Pomer dlhu	Dlh. služba	Pokuta v eurách	Pomer pokuty	Názov obce (Okres)	Pomer dlhu	Dlh. služba	Pokuta v eurách	Pomer pokuty
Abrahám (GA)	29,2	54,5	-	-	Čelovce (VK)	79,7	0,6	1 854	1,0
Adamovské Kochanovce (TN)	11,6	25,8	-	-	Čermany (TO)	0,0	30,7	-	-
Babie (VT)	67,2	39,7	295	0,4	Černochovej (TV)	83,6	58,9	487	1,2
Babindol (NR)	0,0	45,3	-	-	Čertižné (ML)	285,3	1,3	7 496	11,3
Baďan (BS)	130,5	7,7	4 810	3,5	Čierna Voda (GA)	0,4	34,8	-	-
Bajerovce (SB)	57,3	34,7	-	-	Čierny Potok (RS)	520,1	0,7	6 635	23,0
Baldovce (LE)	0,0	43,6	-	-	Čoltovo (RV)	1,5	33,8	-	-
Bátorová (VK)	42,8	55,3	-	-	Dlhá nad Kysucou (CA)	402,8	25,2	59 380	17,1
Belince (TO)	122,2	7,9	1 905	3,1	Dobroslava (SK)	1 820,8	4,0	7 253	88,0
Beňadiková (LM)	35,0	53,6	-	-	Dolná Poruba (TN)	16,5	39,2	-	-
Beňatina (SO)	210,2	13,0	3 136	7,5	Dolná Ždaňa (ZH)	7,9	34,7	-	-
Bertotovce (PO)	48,1	44,6	-	-	Dolné Lefantovce (NR)	63,8	3,3	301	0,2
Biskupová (TO)	0,0	32,4	-	-	Dolné Naštice (BN)	0,0	36,2	-	-
Blatná na Ostrove (DS)	120,6	3,5	10 971	3,0	Dolný Bar (DS)	80,4	30,2	5 222	1,0
Blažice (KS)	12,7	43,4	-	-	Dolný Hričov (ZA)	22,9	28,0	-	-
Bohunice (IL)	216,0	22,0	12 325	7,8	Dolný Chotár (GA)	13,9	36,8	-	-
Boliarov (KS)	72,4	5,8	2 437	0,6	Drábsko (BR)	261,1	0,0	5 777	10,1
Bošáca (NM)	12,1	27,2	-	-	Drážovce (KA)	0,0	52,6	-	-
Bratislava - Devín (BA)	1 232,0	0,0	363 342	58,6	Drienčany (RS)	52,2	66,3	-	-
Bratislava (BA)	51,1	34,0	-	-	Družstevná pri Hornáde (KS)	4,7	43,7	-	-
Bretka (RV)	0,0	33,2	-	-	Dubinné (BJ)	189,4	7,9	6 558	6,5
Brutovce (LE)	28,7	81,7	-	-	Dubno (RS)	270,4	295,2	2 789	10,5
Buglovce (LE)	63,8	32,1	170	0,2	Dunajov (CA)	0,0	26,7	-	-
Buzica (KS)	56,6	28,0	-	-	Duplín (SP)	105,5	0,0	3 236	2,3
Byšta (TV)	140,3	4,8	2 066	4,0	Fulianka (PO)	47,8	42,9	-	-
Bzenica (ZH)	219,2	9,1	39 154	8,0	Gemerská Hôrka (RV)	0,0	26,0	-	-
Cabaj - Čápor (NR)	93,7	31,5	28 683	1,7	Glabušovce (VK)	135,0	0,0	1 235	3,7
Cinobaňa (PT)	1,0	26,0	-	-	Gruzovce (HE)	45,2	173,0	-	-
Čab (NR)	32,2	40,8	-	-	Gyňov (KS)	2,2	28,9	-	-
Častkov (SE)	144,1	115,5	11 434	4,2	Hanušovce nad Topľou (VT)	63,0	3,8	4 158	0,2
Čeladince (TO)	35,8	25,3	-	-	Hervartov (BJ)	160,2	4,8	11 089	5,0
Čelovce (PO)	16,3	105,9	-	-	Hlinné (VT)	15,4	28,8	-	-

Názov obce (Okres)	Pomer dlhu	Dlh. služba	Pokuta v eurách	Pomer pokuty	Názov obce (Okres)	Pomer dlhu	Dlh. služba	Pokuta v eurách	Pomer pokuty
Holice (DS)	24,4	25,8	-	-	Korytné (LE)	121,4	1,2	590	3,1
Horná Mičiná (BB)	160,5	14,3	5 854	5,0	Kosorín (ZH)	71,4	2,0	842	0,6
Horná Súča (TN)	8,1	48,6	-	-	Kostolná - Záriečie (TN)	82,6	20,7	1 845	1,1
Horné Mýto (DS)	24,1	121,8	-	-	Košúty (GA)	15,0	32,7	-	-
Horné Plachtince (VK)	402,1	3,0	6 822	17,1	Kováčovce (VK)	74,5	3,2	606	0,7
Horný Tisovník (DT)	171,2	4,3	5 249	5,6	Kozelník (BS)	264,0	63,2	6 069	10,2
Hrabovec (BJ)	128,4	6,8	6 489	3,4	Kožuchov (TV)	0,0	45,1	-	-
Hradisko (KK)	0,0	314,2	-	-	Kráľov Brod (GA)	34,9	28,9	-	-
Hriadky (TV)	68,8	26,4	382	0,4	Kráľovce - Krnišov (KA)	411,0	0,7	7 936	17,5
Hrušov (RV)	147,8	0,0	4 475	4,4	Krásno (PE)	50,7	25,6	-	-
Hrušov (VK)	19,5	51,6	-	-	Krásny Brod (ML)	75,8	8,9	1 222	0,8
Chmelnica (SL)	5,0	52,3	-	-	Krivoklát (IL)	4,3	37,0	-	-
Chmeľovec (PO)	13,4	47,6	-	-	Križovany (PO)	191,9	7,1	6 316	6,6
Choča (ZM)	64,2	32,6	384	0,2	Kuraľany (LV)	29,3	44,0	-	-
Chotča (SP)	100,7	4,0	10 030	2,0	Kurima (BJ)	10,8	31,4	-	-
Chrastince (VK)	14,3	83,1	-	-	Kvašov (PU)	67,6	8,1	650	0,4
Chvojnica (MY)	8,6	40,3	-	-	Lehnice (DS)	22,0	31,1	-	-
Jaklovce (GL)	57,8	53,5	-	-	Levkuška (RA)	337,1	0,0	6 165	13,9
Jamník (LM)	21,7	44,9	-	-	Lipová (BJ)	969,7	3,7	7 349	45,5
Jarabá (BR)	242,0	0,0	5 640	9,1	Liptovské Kľačany (LM)	0,0	25,0	-	-
Jelšovce (NR)	12,5	66,8	-	-	Lišov (KA)	0,0	33,5	-	-
Kalinov (ML)	288,4	0,4	5 939	11,4	Ľuboreč (LC)	199,9	0,0	5 242	7,0
Kalonda (LC)	163,1	53,0	2 978	5,2	Lúč na Ostrove (DS)	16,7	30,6	-	-
Kašov (TV)	27,2	31,0	-	-	Lúčka (LE)	0,0	49,4	-	-
Klasov (NR)	78,8	20,8	6 421	0,9	Lúčka (SK)	65,1	8,0	383	0,3
Klieština (PB)	10,4	25,7	-	-	Luhyňa (TV)	264,9	0,0	5 646	10,2
Kobylnice (SK)	64,6	0,2	49	0,2	Ľutina (SB)	4,2	80,5	-	-
Kocurany (PD)	0,0	30,7	-	-	Ľutov (BN)	0,0	329,2	-	-
Kochanovce (BJ)	434,0	2,7	7 759	18,7	Malá Čalomija (VK)	9,5	54,6	-	-
Kojšov (GL)	149,8	8,3	11 793	4,5	Malá Trňa (TV)	72,5	16,7	901	0,6
Koláre (VK)	84,2	0,2	682	1,2	Malatíny (LM)	0,0	32,7	-	-
Kolibabovce (SO)	83,6	6,5	357	1,2	Malé Dvorníky (DS)	0,0	32,2	-	-

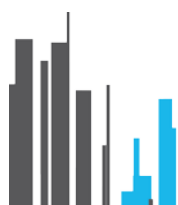

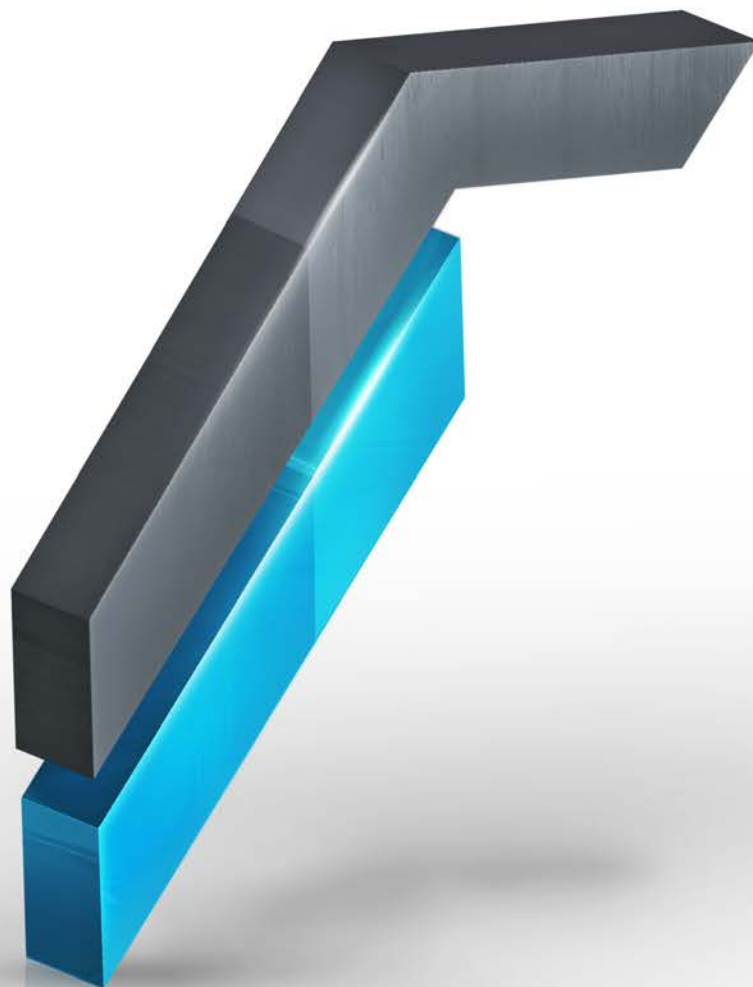
Názov obce (Okres)	Pomer dlhu	Dlh. služba	Pokuta v eurách	Pomer pokuty	Názov obce (Okres)	Pomer dlhu	Dlh. služba	Pokuta v eurách	Pomer pokuty
Malé Ludince (LV)	155,9	0,5	3 926	4,8	Podhradík (PO)	99,3	0,1	2 966	2,0
Malé Raškovce (MI)	62,4	2,2	72	0,1	Podtureň (LM)	10,4	36,8	-	-
Malé Straciny (VK)	345,1	0,3	6 197	14,3	Poloma (SB)	60,9	6,1	159	0,0
Malé Vozokany (ZM)	0,0	25,7	-	-	Potónske Lúky (DS)	26,0	103,2	-	-
Malé Zálužie (NR)	29,1	66,4	-	-	Proč (PO)	72,6	63,0	1 030	0,6
Malý Horeš (TV)	50,6	49,9	-	-	Pstriná (SK)	1 272,0	3,2	7 147	60,6
Malý Slivník (PO)	50,9	54,2	-	-	Pušovce (PO)	8,4	59,9	-	-
Moča (KN)	354,3	7,0	97 550	14,7	Rakytník (RS)	341,2	0,0	6 823	14,1
Močiar (BS)	49,5	28,9	-	-	Rankovce (KS)	41,3	68,7	-	-
Moravský Svätý Ján (SE)	64,5	4,8	1 926	0,2	Rašice (RA)	479,4	0,5	6 561	21,0
Mýto pod Ďumbierom (BR)	20,1	67,3	-	-	Renčišov (SB)	370,6	44,8	6 236	15,5
Nemcovce (PO)	16,6	63,5	-	-	Repejov (ML)	145,7	3,4	1 528	4,3
Nemešany (LE)	7,2	26,7	-	-	Rimavské Brezovo (RS)	5,1	27,6	-	-
Nížná Boca (LM)	44,8	52,6	-	-	Roztoky (SK)	4,3	73,3	-	-
Nížná Rybnica (SO)	61,6	3,3	68	0,1	Rybany (BN)	46,0	42,2	-	-
Nížné Ružbachy (SL)	11,7	25,6	-	-	Rykynčice (KA)	260,6	22,2	7 069	10,0
Nížný Orlík (SK)	0,0	39,8	-	-	Sečianky (VK)	139,8	61,3	4 281	4,0
Nová Ves (VK)	2,8	27,6	-	-	Sedliská (VT)	70,7	0,9	2 281	0,5
Ohrady (DS)	18,8	56,2	-	-	Seľany (VK)	23,4	106,6	-	-
Olováry (VK)	7,1	39,6	-	-	Selce (PT)	16,8	26,2	-	-
Opava (VK)	664,2	1,2	8 687	30,2	Silická Jablonica (RV)	7,7	40,2	-	-
Ostrov (SO)	50,6	33,4	-	-	Slančík (KS)	4,5	54,2	-	-
Osturňa (KK)	93,4	13,2	1 398	1,7	Slanská Huta (KS)	12,9	111,8	-	-
Padáň (DS)	26,1	65,9	-	-	Slepčany (ZM)	32,6	25,9	-	-
Pakostov (HE)	60,8	33,0	88	0,0	Spišská Belá (KK)	100,4	17,9	99 036	2,0
Petrikovce (MI)	132,9	24,1	1 468	3,6	Spišská Stará Ves (KK)	17,0	40,9	-	-
Petrovce (RS)	0,0	131,9	-	-	Stará Bašta (RS)	177,9	0,0	3 655	5,9
Plavecké Podhradie (MA)	24,6	34,5	-	-	Staškovce (SP)	270,6	16,1	7 323	10,5
Plavnica (SL)	6,3	30,1	-	-	Stožok (DT)	0,0	27,1	-	-
Pleš (LC)	198,7	0,0	5 235	6,9	Studená (RS)	13,6	67,8	-	-
Počarová (PB)	69,9	4,5	133	0,5	Studenec (LE)	24,4	44,1	-	-
Počúvadlo (BS)	455,6	134,3	6 513	19,8	Stupné (PB)	6,0	31,0	-	-

Názov obce (Okres)	Pomer dlhu	Dlh. služba	Pokuta v eurách	Pomer pokuty	Názov obce (Okres)	Pomer dlhu	Dlh. služba	Pokuta v eurách	Pomer pokuty
Sučany (MT)	19,8	29,8	-	-	Vaňovce (NM)	0,0	42,3	-	-
Súlovce (TO)	30,3	32,4	-	-	Večelkov (RS)	0,0	45,2	-	-
Svätý Križ (LM)	25,0	29,9	-	-	Veľká Franková (KK)	102,0	3,0	4 073	2,1
Sverepec (PB)	81,9	8,4	6 178	1,1	Veľká Trňa (TV)	20,1	49,8	-	-
Šajdíkove Humence (SE)	115,6	9,5	12 863	2,8	Veľké Kosihy (KN)	25,0	27,8	-	-
Šaľa (SA)	25,6	31,0	-	-	Veľké Ripňany (TO)	17,9	26,5	-	-
Šarišská Poruba (PO)	36,9	25,2	-	-	Veľké Straciny (VK)	319,6	0,3	6 092	13,0
Šarišská Trstená (PO)	0,0	119,4	-	-	Veľké Vozokany (ZM)	32,9	48,2	-	-
Šiba (BJ)	25,0	36,7	-	-	Veľopolie (HE)	168,0	1,3	5 082	5,4
Šindliar (PO)	0,0	59,8	-	-	Vieska nad Žitavou (ZM)	116,5	14,9	4 339	2,8
Širákovo (VK)	1,2	57,8	-	-	Viničky (TV)	5,0	27,3	-	-
Šoltýska (PT)	64,0	1,6	69	0,2	Vítavcovce (HE)	153,0	7,4	2 469	4,6
Štefanov (SE)	123,5	6,6	28 697	3,2	Voderady (TT)	29,0	27,7	-	-
Štefanov nad Oravou (TS)	37,2	152,8	-	-	Vršatské Podhradie (IL)	104,6	11,2	1 037	2,2
Štefanovce (PO)	0,0	94,8	-	-	Vydrník (PP)	14,8	42,5	-	-
Tajná (NR)	45,7	47,0	-	-	Vysoká (BS)	296,0	0,7	7 166	11,8
Teplička nad Váhom (ZA)	91,7	4,2	42 892	1,6	Vyšná Boca (LM)	0,0	36,2	-	-
Tisinec (SP)	0,0	36,4	-	-	Vyšné Nemecké (SO)	69,9	13,7	309	0,5
Topoľníky (DS)	4,4	70,3	-	-	Vyšný Čaj (KS)	0,0	77,9	-	-
Torýsky (LE)	0,0	28,7	-	-	Vyšný Slavkov (LE)	47,2	72,6	-	-
Trenčianska Turná (TN)	11,1	26,9	-	-	Záhorce (VK)	0,0	31,7	-	-
Trenčianske Teplice (TN)	8,9	32,9	-	-	Zacharovce (RS)	0,0	35,0	-	-
Trnkovo (PO)	0,0	218,0	-	-	Závadka (HE)	61,0	8,0	79	0,0
Tvarožná (KK)	22,9	29,1	-	-	Zemplínsky Branč (TV)	0,0	28,0	-	-
Uhrovec (BN)	38,9	35,9	-	-	Zombor (VK)	199,2	16,8	1 811	7,0
Uloža (LE)	0,0	87,0	-	-	Žakovce (KK)	7,9	49,2	-	-
Uňatín (KA)	316,4	0,2	6 078	12,8	Žitná - Radiša (BN)	23,4	69,1	-	-
Unín (SI)	73,5	5,5	6 333	0,7					

Zdroj: Štátna pokladnica, RRZ

Kancelária Rady pre
rozpočtovú zodpovednosť

Imricha Karvaša 1
Bratislava 1
813 25
Slovakia

www.rozpoctovarada.sk